

ECHOES OF HOMELAND

TĖVIŠKĖS AIDAI

1973 m. rugpiūčio 7 d. Nr. 30

(904.)

Melbourne.

XVIII METAI

SKAITYK MANE!

Visi mūsų laikų blogumai ir apvertkinta būtis yra blogos spaudos vaisius.

Popiežius Leonas XIII

Rugpiūčio mėnuo yra katalikiškos spaudos mėnuo. Tą šūkį skelbia Katalikų Bažnyčia kiekvienam katalikui. Ir ne be reikalo. Juk būti kataliku neužtenka vien krikšto. Reikia gyventi katalikiškoje dvasioje. O tą dvasią išlaikyti reikiamoje aukštumoje, reikia nuolat gauti, stiprintis. Tam ateina į pagalbą katalikiška spauda.

Kokia yra spaudos galybė šiais moderniaisiais laikais, mes pastebime iš didžiųjų įvykių mūsų kasdieniniame gyvenime. Spauda yra tarsi tas liežuvis, kuris gali žmogų pakarti arba paleisti. Spaudos jėga yra triuškinanti. Ji verčia karalius nuo sostų, braška prezidentų kėdės dėl nepalankios spaudos, per spaudą varoma propaganda kelia revoliucijas ir net blogi, apgaulei ir melą su geba pastatyti tokio aukštumo, kad daugelis į tai tiki ir nę nepajunta, kad yra mulkinamas. Tai komunizmo praktika.

Iš kitos pusės žvelgiant, spauda gali būti panaudota gėrio skleidimui su nemažniais rezultatais. Štai kodėl popiežius Šv. Pijus X skelbia, kad "mūsų laikais labiau reikalingas grynėjai su plunksna. negu jos skelbėjai sakykloje". Tai rodo, kokią be galo didelę reikšmę Popiežius skiria spaudos darbininkams. O iš mūsų nepriklausomos valstybės gyvenimo laikų vienas iš gabiųjų žurnalistų Dr. J. Purickis yra pasakęs, kad spauda yra visos tautos mokykla. Mokyklos auklėja tik jaunimą, o spauda auklėja ir moko visą tautą.

Tai kas pasakys, apie spaudos galybę apskritai, ypatingai taikytina katalikiškai spaudai. Katalikas be spaudos yra tarsi elgeta be lazdos, arba diena be šviesos. Katalikiška spauda yra privaloma kiekvienam katalikui ne dėlto, kad išlaikytų nuo bankroto tos spaudos leidėjus, bet tam, kad nuolat galėtų gauti savo dvasią Kristaus šviesoje, kad iš kitų gerų pavyzdžių galėtų mokytis ir stiprinti save ir kitus, ir nenuiegti klystkeliais šio moderniojo laikotarpio liberalizmo apakintas.

Mūsų tautos didysis filosofas ir buvęs Kauno universiteto rektorius prof. Stasys Salcauskis yra pasakęs: "Žinokime, kad spausdintas tautos žodis yra tautos išraiška, pagal kurią yra vertinama visa tauta ir jog ta išraiška kartu yra kasdieninis tautos penas, nuo kurio priklauso jos moralinė ir net fizinė sveikata. Teesie mums spausdintas žodis šventas ir tegul niekas nedrįsta jo netinkamai pareikšti be atsakomybės jausmo".

Katalikiški laikraščiai ir knygos yra katalikiško gyvenimo veidrodį, į kuriuos nuolat turime pasižiūrėti, jeigu nenorime nuo to gyvenimo atsiliukti ir apsamantoti.

"Skaityk mane!" — šaukia mums katalikiška spauda. Kas kita jei ne mūsų pareigų atlikimas sudaro mūsų gyvenimo dieną. Atlikime savo pareigą

POLITINĖ APZVALGA

Bandymai mulkinti pasaulį

Abu priešininkai — Pietų Vietnamas ir Vietkongas prisipažįsta, kad santykiai tarp jų ir po paliaubų atrodo juodai ir jų politinės ir militarinės derybės visiškai sustoję, nors nuo Paryžiaus antrojo paliaubų susitarimo praėjo 7 mėn. Dėl pasitarimų įstrigimo abi pusės kaltina viena antrą. Jau praėjo ir buvęs nustatytas terminas krašto politinio patvarkymo sprendimui, bet jo ir dalies nėra pasiekta. Apsikeitimas civiliais, kuris buvo atnaujintas, ir gi vėl sustojęs. Tuo tarpu smarkios kovos lauke vietomis vėl pasireiškė.

Komunistų taktika tokia, kad prieinama tik prie tokių susitarimų, iš kurių jiems aiški nauda ir pelnas. Jiems nepelningas susitarimas nors ir jų pasirašytas, jų nėra pildomas. Dar labai daug painiavos bus Vakarams iš bandymų susitariti dėl "Europos saugumo", kurį būtų tiksliau pavadinti "Sovietų saugumo apdraudimu". Pirmame to saugumo konferen-

cijos rate Helsinky tylois Vakarinių kraštų sutikta dėl Europos Rytų pokarinių sienų, nes jokių didesnių prieštaravimų iš Vakarų pusės negirdėta, tik neaišku, ar iš viso pavyks Vakarams už tą didžią kainą iš Sovietų išsiderėti svarbiausiose Vakarų pastangose ką nors laimėti žymesnio dėl esančių okupuotų tautų, kraštų ir žmonių būklės palengvinimo.

Raudonoji propaganda vėl kė smarkiai konferencijoje. Maskvos tikslas, kad ko daugiau atsirastų naivių diplomatu, kurie jai patiktų. Todėl nenuostabu, kodėl į Helsinkį nuvykę VLIKo pirmininkas dr. Valiūnas su kt. pabaltiečiais buvo suimti. Tam milžinui galijotui taip bausis atrodė tie maži dvydukai. Amerika, sudarydama su Sovietais prekybos ir pramonės, kultūrinio ar techninio bendradarbiavimo sandoras, kerta šaką, ant kurios pati tupi, nes tuo stiprina Sovietų galybę ir ją gelbsti iš įvairių nepasisekimų.

Neįsigaliojusi rezoliucija

Amerika, panaudodama "veto" teisę vos penktą kartą UN istorijoje, "nurašino" naują Jungt. Tautų — UN Saugumo Tarybos rezoliuciją, kuri pasmerkė Izraelio atsakymą sugrąžinti atgal arabų kraštams visą be išimties teritoriją, kurią Izraelis užkariavo 1967 m. trukusiam 6 dienų kare. Kinija nuo balsavimo susilaikė, o visi kiti kraštai, visų 15 narių Taryboje, balsavo už rezoliuciją, įskaitant ir Australiją. Savo "vetui" pagrindą JAV rodo, kad rezoliucija pasidarytų nauja kliūtis ateities taikos deryboms, kad UN gener. sekret. Waldheim nebėtų priimtas vizitui į Izraelį ir dar JAV ambasadorius prie UN — Scali pasakė, kad ši rezoliucija yra šališka. Už rezoliuciją, smerkiančią Izraelį už okupuotų per karą teritorijų negrąžinimą, balsavo ir Sov. Rusija, kuri pati po paskut. karo niekam atgal nesugrąžino užkariautų žemių. Tuojau po rezoliucijos vetavimo Egipto prezid. Sadat pakaltino Ameriką, kad ji bando suvaryti arabus į nusiminimą, desperaciją. Egiptas yra pasirošęs naujam karui prieš Izraelį. Jis kritikavo nepakankamą Sovietų pagalbą Egiptui, kada, pasak jo — "mes esame apsupti iš visų pusių, net mūsų draugų".

Netolimoje ateityje visam pasauliui gresia naftos stoka. Didžiausi pasaulio naftos aprūpinimo šaltiniai yra arabų rankose. Bet ne visi arabų kraštai yra antivakarietiški. Prie tokių priklauso Saudi Arabija ir Iranas. Po Saudi Arabijos Iranas yra sekantis didžiausias naftos gamintojas. Irano šachas, besi-

katalikiškai spaudai. Paremkime ją finansiniais, o kas galime — ir savo raštais. Suraskime bent po vieną naują prenumeratorių katalikiškam laikraščiui. J. V.

lankydams Vašingtone, sudarė naują naftos tiekimo sutartį su JAV 20-čiai metų ir šis susitarimas gali išblaškyti kai kurių karingų arabų kraštų viltis panaudoti naftos tiekimo ginklą prieš Ameriką dėl Izraelio rėmimo. JAV dabar mažiau priklausys nuo kitų kraštų. Sachas pasisakė neinas su tais JAV boikotavimo kraštais. Irano ir JAV santykiai yra labai artimi. Iranas savo naftą eksportuos pusiau su didžiuoju Amerikos Ashland OIL bendrove. Kita b-vė kartu su Sov. Rusija ir Japonija eksportuos naftos šaltinius Sibiro laukuose, taipgi ir natūralias dujas.

VIS NEPALEIDŽIA

BRAZINŠKŲ

Liepos 6 d. Ankaros Aukščiausias Teismas svarstė P. A. Brazilinskų bylą. Prokurorui pareikalavus, byla buvo atidėta svarstyti rugpiūčio 22 d. Prokuroras vėl pareikalavo padaryti naują ekspertizą, kad būtų išaiškinta, kieno ir kokiu ginklu buvo peršauta stiuardė 1970 m. spalio 15 d., kuomet Brazilinskai lėktuvą nukreipė nusileisti Trabsono aerodrome. (ELTA)

PASVEIKINO POPIEŽIŲ

Šv. Kazimiero lietuvių kolegijos Romoje rektorius prelatas Ladas Tulaba, užsienyje gyvenančių lietuvių katalikų vardu pasveikino Popiežių Paulių VI jo vainikavimo dešimtųjų metinių progą. Iš Vatikano valstybės sekretoriato gauta atsakyme pažymima, kad Popiežius maloniai priėmė sveikinimus, už juos dėkoja ir visiems lietuviams, išreiškiusiems Kristaus Vietininkui savo šuniškus jausmus, prašo dan giškųjų malonių ir suteikia Apaštališkąjį palaiminimą.

Rašo S. MILIUS

Ekspansijos planai

Sovietai mielai eina ieškoti pagalbos kapitalistiniuose kraštuose. Tas rodo, kad jiems dėl savo valstybinio kapitalizmo sistemos trūksta oro ir jie patys joje dūsta. Žymesnė privati nuosavybė ar privatinė verslo iniciatyva panaikinta. Žmonės neturi intereso daugiau dirbti, nes neturi iš to naudos. Kapitalizmo pagalba iš užsieni Sovietams reikalinga, kad ir toliau galėtų varyti pasaulį savo įtakos ir hegemonijos plėtimą. Galutinis tikslas lieka: viso pasaulio užvaldymas. Taigi, Nixono ir kt. vakariečių vadų džiaugsmas dėl "taikos eros" arba pavykstančių "biznių" su Sovietais yra labai naivus, nes Sovietai ir toliau eina savo nusibrėžtu keliu, besibraudami visur, kur tik galima.

Syrija gavo iš Sovietų vien tik šiais metais už 185 mil. dol. ginklų, įskaitant lėktuvus, šarvuotus ir Strela — nuo peties šaudančias priešlėktuvines "batiuzas". Nuostolius iš šios rūšies raketų patyrė sąjungininkai Vietname. Praėjais metais Sovietai ginklų davė už 150 mil. dol. Syrijoje yra 1.400 Sovietų technikų — tarėjų. Šis Sovietų persiorientavimas įvyko po to, kada Sadat išgyvendino rusų iš Egipto. Surastas mažesnis atsparumo keltas į Vidur. Rytus, iš kurių Sovietai nenori pasitraukti.

Jeigu Sov. Rusija tikisi, kad Vietnamo paliaubų susitarimas nėra koks nors maskaradas ir komunistai pildys paliaubų susitarimą, tai nėra reikalo pilti naujus milijonus Šiaurės Vietnamo apginklavimui. Geriau juos panaudoti krašto griuvėsiams atstatyti, ligoninėms, prieglaudoms ir nuo karo išvarę žmonių paramai. Komunistai puikiai žino, kad "kapitalistai" pirmieji karo nepradės. Jie duos net pinigų Šiaurės Vietnamui atstatyti, jeigu matys gerus jų taikos norus. Ir mūsų min. pirm. Whitlam žada duoti gražaus pinigų Šiaurės Vietnamui, nors Australijoje dėl Darbiečių šeimininkavimo prekių kainos labai pakilo, o pensininkams per 9 mėn. savo valdymo pridėjo tik pusantro dolerio savatei. Naujomis žiniomis, Sov. Rusija labai gerina Šiaurės Vietnamo priešlėktuvinę gynybą moderniais SAM — 3 raketų įrengimais, kurie Sovietų duodami tikrai Mas kovos ypatingu receptu prirašymu.

Lietuvius Viktoras Šneideris, 26 m., liepos 16 d. guminui laiveliu pasiekė Suomiją. Didelis pavojus, kad jį neišduotų rusams ir neištikėtų Kudirkos likimas. Plačiau sekanč. Nr.

POPIEŽIUS APIE SPAUDA

Religinę spaudą palyginus su pasaulietine, nuliūdina mūsų priemonių nepakankumas. Tačiau esame dvigubai palaikomi. Viena, tai dieviškojo žodžio vidinė jėga, mūsų skelbiamas, nors silpnomis ir nuolankiomis priemonėmis, jas palyginus su turinio kilnumu. Tas mūsų žodis yra tiesa ir gyvenimas, ir jis eis ilgą kelią be trimitų ir be plačios skalės modernaus pagarsinimo kampanijos. Antra, randame paramą gerojo sąžinėje, kuri laikys sau už pareigą ir garbę būti priemone to sveiko, krikščioniškojo susižinojimo spaudos apaštalu. Tegul Marija, žodžio Motina, mums padeda! Paulius VI

LIETUVIAI KURIA MOKSLINĘ LITERATŪRĄ RUSIŠKAI

LIETUVIŲ LAIMĖJIMAI MOKSLE IR IŠRADIMAI UŽRAŠOMI RUSAMS

BRONIUS KVIKLYS

vių kalba neišplauksi. Taip pat ir pačioje Sovietų Sąjungoje visų respublikų moksliniai laimėjimai turi būti prieinami visoms respublikoms. Pabrėžiama, kad rusų kalba jau laikoma tarptautinio susižinojimo kalba.

Visa tai tiesa, bet tiesa ir tai, kad šiuo keliu į lietuvių tautą ateina jau ne nutautilimo pavojus, bet pats nutautilimas.

Verčiame pluoštą pastarųjų metų okup. Lietuvoje išleistų įvairių mokslo sričių darbų. Štai kaip atrodo 1972 - 1973 m. Vilniaus "lietuviška" mokslinė literatūra. Turime tik lietuviškus rašmenis, taigi vilnišką graždaną perrašome lietuviškais rašmenimis.

A. P. Jucys, J. A. Savukynas — Matematiškosios osnivi teorij atomai, Vilnius, 1973; Voprosi rezvedenije ryb i rakobraznyh v vodojemach Litvy, Vilnius, 1972; Promyshlennost litovskoj SSR — Statističeskij sbornik, Vilnius, 1973; Avtomatika i vyčislitel'naja tehnika, Vilnius, 1972; Teorije elektronnyh oboloček atomov i molekul, Vilnius.

Okup. Lietuvoje vykdomi geologiniai tyrimai, skelbiami pakankamai gausūs jų tyrimų duomenys, bet visos studijos išimtinai rusų kalba.

Lietuvos mokslų akademija leidžia tris serijas darbų: A, B ir C — rusiška V. Serija A dar iš dalies lietuviška, o kitos dvi serijos spausdinamos ištisai rusiškai. Biologijos, chemijos, technikos, fizinės geografijos darbai beveik ištisai skelbiami tik rusų kalba.

Ta pati mokslų akademija leidžia ir kitokių "rinkinių" tiktai rusų kalba: Litovskij fizičeskij sbornik, Litovskij me-

chanicheskij sbornik (aukštųjų mokslų mokslo darbai), Litovskij matematičeskij sbornik... Šį sąrašą be didesnio vargo galėtumėm gerokai pratęsti. Tačiau tęsiant iš esmės niekas nepasikeičia, nebent rusų kalbos vis didesnio plitimo vaizdas būtų dar liūdnesnis, klaikešnis.

Visų sąjunginių respublikų, taigi ir Lietuvos, mokslo planai sutvarkyti pagal Maskvos planus. Visų respublikų mokslo akademijos nėra savistovios mokslo įstaigos, bet tik tai Sovietų Sąjungos mokslo akademijos Maskvoje padaliniai ar skyriai. Lietuvos mokslo akademijoje dirba per 2000 mokslininkų, tačiau jie atlieka tik Maskvos įstaigų jiems pavestą darbą ar kokį tyrimą. Kartais mūsų mokslininkai patys nežino, ką jie dirba ir kuriam tikslui jų darbas ar bandymas skiriamas. Visi lietuvių pasiekti mokslo srityje laimėjimai ir išradimai užrašomi rusų vardu. Taip puslaidininkų (fizikos) srityje ir atominių tyrimų darbuose lietuvių pasiekė pasaulinį lygį. Panašiai yra ir matematikos mokslo srityje. Tačiau visi jų laimėjimai užrašyti rusams. Panašiai ir kitose šakose.

Taigi lietuviams mokslininkams impulso dirbti nėra, nes visi svarbesni jų mokslo darbai spausdinami ir skelbiami rusų kalba. Šia prasme jie nieko nepadarė lietuvių mokslui ir tautos kultūrai.

Vargingas ir skurdus yra mūsų kultūrinis ir mokslinis palikimas, nes praeityje ištisais amžiais nebuvo rašyto lietuviško žodžio. Lietuvių darbai ir išradimai buvo skelbiami senąja slavų, vokiečių, rusų, lenkų kalbomis. Atrodo, kad sovietinės okupacijos laikai artėja prie anos senų amžių praktikos.

Katastrofiška sausra Afrikoje

"L'Osservatore Romano" liepos 5 d. laidoje praneša apie baisią sausrą Šiaurės vakarų Afrikoje. Ši katastrofa skina aukas. Baisus karštis iki 48 C laipsnių pavėsyje. Žmonės ieško vandens ir jo neranda, trūksta susisiekimo priemonių, žmonės keliauja tik naktimis. Niger respublikoje gyventojų apie 3½ milijono ir jie atsidūrė desperatiškoje padėtyje, apimant pusantro milijono vaikų. Krašto ekonomija prie žlugimo. Eksportuodavo žemės riešutus-peanuts ir galvijus. Upper Volta, gyventojų virš 5 milijonų, visi kenčia nuo sausras, išgašo naminiai gyvuliai. Bijomasi epidemijos. Mauritania, gyventojų virš milijono, taip pat kritiška padėtis, jau išgašo per milijoną galvijų. Panašiai padėtis Senegale ir Čade, abe jose gyventojų po pusketvirto milijono.

Ar tai nelaukta sausras katastrofa? Ekspertai sako, kad tas reiškinys jau prieš eilę me-

tų buvo pramatomas ir šių metų sausra pasiekė kulminaciją. Šiems visiems nuo sausras katastrofos ištiktiems kraštams skubos keliu jau teikiama Vatikano koordinuojama katalikiškų labdarybės organizacijų plati pagalba. Taip pat įvairūs kraštai nutarė pasiųsti apie 450.000 tonų maisto. Prancūzijos katalikų pagalbos organizacija "Secours Catholique" jau pasiuntė už 3.500.000 frankų vaistų ir maisto. Katalikų "Caritas Internationalis" jau pasiuntė pagalbos už \$ 1.600.000.

Paskutinėmis žiniomis, Sov. Rusija pradėjo siųsti MIG-19 kovos lėktuvus į Bengaliją. Siunčia daugiau lėktuvų, šarvuotųjų ir laivų į Indiją, kuri vis labiau lenda į Sovietų kišenę ir priklausomumą. Ekspertų vertinimu, tai tolimesnis Sovietų lindimas į Indijos vandenyną. Sovietai jame didina ir savo laivyną.

RUGPIŪTIS KATALIKIŠKOS SPAUDOS MĖNUO

SAVA SPAUDA TEGUL STIPRINA VILTIS Į MŪSŲ TĖVYNĖS LAISVĘ

TĖVIŠKĖS AIDAI
SAVAITRAŠTIS

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031.

Tel. 33 2355

LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIET. KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaguoja Redakcinė Komisiija. Vyr. redaktorius kun. Pr. Daukny. Korrespondencijas ir straipsnius siųsti šiuo adresu: Tėviškės Aidai, Red., 18 Henry St., Kensington, Vic. 3031

Prenumeratos kaina metams 8 dol. Kituose kraštuose 9 dol. Atskiras numeris — 20 centų. Skelbimai už skilties vieną colį \$ 1.50 Nuolatinams skelbėjams drausima nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisy savo nuožūra. Prenumeratą siųsti šiuo adresu:

TĖVIŠKĖS AIDAI, 18 Henry St., Kensington, Vic. 3031

„DIEVS, SVETI LATVIJŲ“

LATVIAI MINI SAVO HIMNO ŠIMTMETĮ

Rygoje 1873 m. įvyko latvių pirmoji tautinė Dainų Šventė, kur gabus muzikas, jaunas mokytojas Karlis Baumanis šventei sukūrė himną, tapusį oficialiu Latvijos himnu: „Dievs, sveti Latvijū“ — Dieve, saugok Latviją. Sukaktį latviai mini dainų šventėmis ir koncertais visame laisvajame pasaulyje.

Brisbanės „The Catholic Leader“ liepos 22 d. laidoje išties puslapi skyrė šiai sukačiai, pamini sovietų okupaciją, persekiojimus. Australijoje esą per 26.000 latvių, kurių keturi penktadaliai evangelikai liuteronų, o katalikų dešimtadalis. Sukaktį Australijos latviai iškilmingai paminės savo 23-čią Dainų ir Meno šventę Sydnejuje naujuose Operos rūmuose.

Melbourne liepos 22 d. Dal las Brooks salėje vyko šimtmečiui paminėti Latvių Dainų koncertas. Čia pasirodė dvigubas vyrų kvartetas, dirig. Jura Pomeris; 36 vyrų choras, dirig. Edmunds Bendrups; Bendruomenės choras Rota — 46 moterys ir 21 vyras, dirig. Viktors Bendrups; Studentų choras — 29 moterys ir 13 vyrų, dirig. Smalkais. Paskiri chorai atliko 17 dainų, o bendras jungtinis choras — 3 dainas. Koncertas baigtas Latvijos himnu, giedant jungtiniam chorui ir latvių auditorijai. Salėje trečdalis vietų buvo tuščią. Galia, kad latviai šį gražų koncertą nepagarsino

Printed by Polpress Pty. Ltd., 23 Clifton St., Richmond, Vic. Published by Mr. V. Laukaitis as a President of the Lithuanian Catholic Federal Committee 69 Devon St., Cheltenham Vic. 3192.

JUBILIEJINĖ SAVAITĖ

Dvidešimtoji jubiliejinė Lietuviškųjų Studijų Savaitė Vakarų Vokietijoje šiais metais įvyks rugpjūčio 19-26 dienomis. Vasario 16-osios lietuvių gimnazijoje Vakarų Vokietijoje. Šias studijų savaites kas met rengia Vokietijos lietuvių visuomeninės organizacijos kartu su vietos Lietuvių Bendruomene. Savaitės moderatorius prof. dr. Kajetonas Čeginskas iš Švedijos. Paskaitininkų tarpe šiais metais pažymėtini — filosofas prof. Antanas Macceina, Albertas Gerulis, Kajetonas Čeginskas, Vytautas Kazlauskas, Bronius Liubinas, Augustinas Rubikas, Jonas Grinius, Antanas Sabalius, Aldona Balandaitė ir kiti. Studijų Savaitės dalyviams šv. Mišias aukos Vakarų Europos lietuvių vyskupas Antanas Deksnys. Savaitės rengimo yra rengiamos parodos ir muzikos koncertas. Dainų ir arių rečitalų rugpjūčio 21 d. atliks garsioji solistė Lilija Sukytė.

IŠKILO LIETUVIS

Čikagos miesto menininkų rajone gyvena foto menininkas Aleksas Urba, vos 34 m. amžiaus vyras, bet jau penkis kartus apkeliavęs visą pasaulį su foto kamera. Baigęs mokslus Čikagoje, tarp jų ir lietuvių mokyklą, lietuviams parodęs savo pirmuosius darbus „Atėities“ žurnale. A. Urba išvyko į karinę tarnybą ir ilgainiui tapo JAV VI armijos Europoje vado gen. Quinn asmeniniu fotografu. Čia jis paruošė ir VI armijos karių didelį spalvotą kalendorių, už kurį gavo Pentagono premiją ir medali. Atitarnavęs nustatytą laiką armijoje, A. Urba apvažinėjo visą Europą ir čia sudarė rinktinių nuotraukų albumą. Su tuo albumu grįžęs į Čikagą, tuojau buvo priimtas dirbti žurnale „Playboy“ su \$ 5.000 metine alga. Už parodytus didelius sugebėjimus fotografijos srityje alga vis kilo ir pasiekė didelę sumą. 1972 m. A. Urba iš „Playboy“ redakcinio kolektyvo pasitraukė ir atidarė savo privačią studiją, kur žemiausias užsakymo objektas yra \$ 1.000. Praėjusią vasarą A. Urba buvo pakviestas skaityti paskaitą West Point karo akademijoje, kur jis užsiminė ir apie Vytauto karus su kryžiuočiais. Tai aukščiausiai iškilęs lietuvis foto menininkas.

AR MES TEBESAME TIKINTYS ?

POPIEŽIAUS PAULIAUS VI ŽODŽIAI LIEPOS 11 D. AUDIENCIJOJE

Ar mes tebesame tikintys? Ar mūsų krikščioniškas pašaukimas dar tebėra mums sprendžiamas faktas? Ar jis mums išlikęs bažnytinio tradicijų nuotrupose, ar dabartinėse klimatinėse atgijose ir sužydėjusiose žvelniuose nesulaikomu gyvastingu? Viską apimkite vienu žodžiu: Sventieji Metai privalo mums būti būdingu momentu mūsų religiniam realizmui.

Atėję į šią išvadą, prisimename paprastus ir taip užvaldančius Kristaus žodžius Evangelijoje, kai kviečia mokinius. Jį sekti: „Sek mane!“ Kai kviečia visus ant šios žemės nelaimingus žmones: „Ateikite pas mane visi, kurie vargstate ir apsunkinti esate!“ Kristaus kvietimas nuaidi švelniai ir galingai į mūsų dvasios gelmes tame palyginimo momente, mūsų dabartinėje gal aptingusioje padėtyje ir paslaptingai žavinčiame pasaulio okeane. Jis nuaidi laisvu ir įsakančiu pasirinkimu tarp Evangelijos ir sumišusios kultūros, tai yra tarp Kristaus ir pasaulio: pasirink, ateik!

Kristus mus kviečia ateiti pas save, ne palikti ir atsiskirti nuo pasaulio, bet pasauliui suteikti jo tikrąją vertę, pripa-

žinti kad pasaulis iš tikro nuostabus, bet savyje dviprasmiškas ir priklausomas nuo aukščiausio. Ateik pas mane, Kristus sako mums, tarnauti ir išgelbėti pasaulį, mylėti jį taip, kaip Aš — Kristus, jį mylėjau, atiduodamas savo gyvybę dėl jo išganymo.

Jei Sventieji Metai mums yra krikščioniško gyvenimo pilnumo bandymas, tai sugretinus su taip vadinamu moderniuoju gyvenimu, pasirinkimas tampa bausis ir įkvėpantis, kaip aukščiausiojo sporto varžyboje. „Taip bėk, — moko šv. Povilas, kad laimėtum pirmąją“. Tai yra rimtas klausimas būti realistu mūsų katalikiško tikėjimo išpažinime.

Kurie Kristų jau pasirinko kaip gyvenimo Viešpatį, būdami paprastais tikinčiais, ar daug giliau atsidaugę Jo mokyklai ir Jo pavyzdžiui, tai jie supranta, kad ryšys su Kristumi nebegali ilgiau būti vien tik formalus ir silpnas, bet tikras ir tiksliai vykdamas savo pareigas. Jie negali likti tik iš vardo krikščionys, tikintys, vienuoliai, kunigai, bet turi tokiais būti savo dvasia ir išoriniu gyvenimo stiliumi.

Kita asmenų kategorija,

DAUGEL VARGO IR SKAUSMO PAKĖLEI

(Iš partizanų Laisvės kovų dainų rinkinio)

Daugel vargo ir skausmo pakėlei.
Daug vergijų ir vėjų šalių.
Kiek laukuose pilkų akmenėlių.
Kiek krūtinėje tavo žaizdų.

Kas surinks tavo kraują ir gėlą
Ir tas ašaras, laisvės kancienas...
Nemažiau gal vends nemūnėlis
Nupludeno ir jūras plačias.

Kas paguos tavo širdį, Tėvyne,
Kas tau šaltį ugnelę įpūs —
Svetimi atėjūnai išmynė
Darželius ir prabočių kapus.

Vėl braidai savo kraujo upeliais
Ten po Sibiro taigas, ledus,
Vėl krankliai tavo tėvo dvarely
Susisuko gūžtas ir liudus.

Tavo sodai apaugo vijokliais,
Išvirnelį užžėlė takai,
Tik nykiai kaukia vėjas vaiduoklis
Tremtiniam po sodybų langais.

— Būtinai padėsiu. Aš turiu atitinkamos medžiagos.

Ir Onytė ir mama griebėsi darbo. Onytė nurengė Birutės senus rūbelius, padėkino šios vatos gabaliuką burnelę nušluostė, gražiai sušukavo plaukus, o mama, prisidėjusi ant stalo įvairių medžiagų gabaliukų, rankiojo, derino jų spalvas, kirpo dalis, siuvo rūbelius. Pirmiausia buvo užvilkti balti marškėliai, ilgomis, siuvinėtomis rankovėmis bliuzelė, įvairiaspalvis sijonėlis, o krūtinę suvėžė išsiuvinėta šniuraukėlė, prijuosta su kutelėmis lygus dydžio. Toliau sekė kepurėlė, aukštoka, lankelio pavidalo, o jos užpakaly — ilgi tautinių spalvų kaspiniai. Mama dar atnešė iš Lietuvos atsigabentus karolių, gelsvus gintarinius. Kai Birutė jau buvo pilnai aprenęta, mama pastatė ją ant stalo ir abi su Onyte nuėję iš tolo pasijūrejo. Onytė nustebo, akių negalėjo atitraukti.

— Mama, čia atrodo kita lėlė! — sušuko džiaugsmingai.

Parodos dieną Onytė, prisipačiusi kaire ranka prie krūtinės Birutę, išdidžiai žingsniau į autobusų sustojimo vietą. Čia ji rado daugiau mergaičių. Šiandien autobuse buvo beveik dvigubai keleivių, nes kiekviena mergaitė laikė apglėbus savo augintinę... O klegesys! Kiekviena didžiavosi savo augintine.

Onytė autobuse pasijuto nejaukiai ir jai pasitūkėjimas pradėjo kristi. Kiek čia lėlių! Visos puikios, didelės... Beveik su savininkėmis lygus dydžio. Kaip jos išpuoštos, rūbai kaip sniegas, papuošalai blizga. O Birutė? Ji tokia kukli, nors ir išsiskirianti iš visų kitų.

Mokyklėje mergaitės lėles suėšė į didelį kibirį. Čia jos priiminėjo dvi ponios. Prie kiekvienos lėlės prisėgė kortelės su savi ninkės vardu, pavarde, klase.

Palikusi Birutę, Onytė nuėjo į klasę. Visą laiką jos širdelėje buvo neramu ir ji negalėjo atgauti nuotaikos.

KATALIKIŠKAME GYVENIME

— Vatikanas: Popiežius Paulius VI liepos 14 d. išvyko į savo vasaros rezidenciją Castelgandolfę, ten ir toliau tęs savo darbą, trečiadieniais vyks įprastos bendrosios audiencijos.

— Roma: Šiuo metu vyksta Tarptautinės Katalikų Mokytojų Unijos kongresas, kurio pagrindinė tema: Katalikas mokytojas naujai mokyklai, naujam žmogui, kad žmogaus orumas remtųsi laisve ir teisingumo reikalavimais.

— Indija: Religijos vaidmuo kovoje už Azijos tautų pažangą, tai pagrindinė tema, kurią keli šimtai azijaty mokslininkų svarstys rugpjūčio mėnesį Studijų dienose. Jas organizuoja Indijos bibliotikų studijų centras.

— Vašingtonas: JAV vyskupaui sudarė komitetą, kurio tikslas apsvaistyti priemones, kaip sėkmingiau ugdyti religinį gyvenimą jaunimo tarpe ir jį įjungti į sielovados darbą.

— Montevideo: Urugvajaus vyskupaui ganytojiniame laiške iškelta dėsni, kad kiekviena valdžia, kuri remiasi prievarta ir neteisėtumu, visada išsaulia gyventojų pasipriešinimą ir todėl yra pasmerkta anksčiau ar vėliau žūti. Niekas pasaulyje neturi teisės elgtis su žmogumi, kaip su daiktu ir jį prievartauti.

— Viena: Jeigu mūsų laikais Bažnyčia įveda dijakonatus, tai nereiškia, kad tai daro reikalo verčiamas. Dijakonatas dabar bus naujas geras kelias žmonių išganymo darbe, pažymėjo Austrijos Vienos kardinolas Koenig, pašventindamas naujus dijakonus.

— Linzas: Austrijos katalikų jaunimo grupė, priklausanči „Amnesty International“ tarptautiniam sąjūdžiui, pasiuntė telegramą Sovietų min. pirm. Kosyginui, reikalaujama, kad tikintiesiems Sovietų Sąjungoje būtų suteikta sąžinės laisvė, kurią kiekvienam piliečiui užtikrina krašto konstitucija ir prašo, kad būtų išlaisvinti tikintieji, kurie už savo religinius įsitikinimus sovietų nubausti ir laikomi kalėjimuose ir psichiatrinėse ligoninėse.

Klerai

PIRMA PREMIJA

Mūsų nuolatinis bendradarbis, žurnalistas Juozas Slavėnas, jau nuo gimnazijos laikų pradėjęs rašyti spaudai straipsnius ir beletristikos kūrinius, šiomis dienomis Minties spaustuve Sydnejuje atspausdino jo naują knygą, pavadintą BALTIJOS BALSAS, apsakymėliai priaugančiam lietuvių jaunimui. Jie labai įdomūs ir suaugusiems. Čia patiekiami ištraukos iš tos knygos.

(Red.)

Apie Kalėdas toje mokykloje, kurią Onytė šiais metais pradėjo lankyti, buvo rengiama lėlių paroda. Jau prieš kelias savaites mergaitės pradėjo parodai rengtis. Eidamos iš mokyklos namo jos stoviniuodavo prie žaislų krautuvų langų, gėrėjos išstatytomis puošnėmis gražuolėmis ir kiekviena svajojo, kad dabar mama nupirktų. Tikriausiai, mano lėlė būtų pripažinta puošniausia ir gražiausia. O lėlių lėlių! Vienos nuotakos ir su ilgom suknom bei vualiais, kitos grakščios balerinos ar į balius apsirengusios; tamsiais veidais negrūžtos visokias spalvų rūbais; kitos su šiaudelių sijonėliais, su plunksnomis ar gėlėmis plaukuose; o ir goliogai, kaip kokios klounai, ir jie įdomūs. Mergaitės žaislais ir lėlėmis gėrėjos, o parėję namo ir pro ašaras mamos maldavo, kad tik nupirktų. Visko jos mamoms žadėjo — ir darbe padėti, ir gerai mokytis, ir paklusnias būti. Mamos suprato mergaičių troškimus, nes ir jos pačios tokios pat buvo. Bet blogiausia — dabar mamos turėjo vieną mergaitės sunkiai suprantamą būdo sąvumą — jos vis atsikalbinėjo, kad mergaitės pasirinktos lėlės perbrangios... Bet vis tiek po ilgesnių derybų ir abišalių nuolaidų visų mergaičių kambariuose atsirado naujų gyventojų. Bet dar ne viskas. Iki parodos dienos dar reikia gerai pagalvoti — ką nuimti, ką pridėti, ką pataisyti. Tos mergaitės, kurios jau turėjo gražias lėles ir naujų nere-

kėjo pirkti, stengėsi turimąsias kuo gražiau išpuošti: naujus drabužėlius pasiūti, batukus padaryti, plaukus pataisyti. O darbo daug.

Onytė su mama ilgų derybų nevedė, nors ji buvo nužiūrėjusi krautuvėse lange vieną vidutinio didumo havajietę, bet leidosi mamos įtikinama, kad turimoji lėlė — Birutė — esanti graži ir užtektų tik naujais drabužėliais ją papuošti. Onytė pradėjo kiek nusivylė — kitos mergaitės turės puošnesnes lėles, bet jau ilgai žiūrėjo, juo Birutė jai labiau patiko: toks mielas veidelis, mėlynos, judančios akutės ir dar labai svarbu — palenkus ir atlošus — sušunka „mama“. Apsisprendė Onytė — Birutė graži, tik reikia ją papuošti. Bet kaip? Čia jau sunkus darbas. Ji savo vaizduotėje visapir Birutę rengė — bet vis nelabai gražiai atrodė. Pagaliau reikia mamos atsiklausti.

Mama peržiūrėjo parodos taisyklių lapą, kurį Onytė anksčiau buvo iš mokyklos parnešusi, rado, kad tarp kitų skyrių yra ir tautiniais rūbais papuoštų lėlių skyrius.

— Žinai, Onyte, aprenkim Birutę lietuviškais tautiniais rūbeliais. Tokių lėlių vargu ar daugiau parodoje bus, — tarė mama. — Tavo lėlė patrauks visų lankytojų dėmesį.

— Bet kaip ji tada Birutė atrodys? — pasiteiravo lyg abejodama Onytė.

— Argi neprisimeni, kaip apsirengusios mergaitės šoko scenoje per Tautos šventės minėjimą? Tie šokiai vadinosi Kepurnė ir Blezdingėlė. Mergaitės buvo su kepurėlėmis, užpakaly su tautinių juostų kaspinais, kiki-kėliais, margaspalviais sijonais.

Onytė viską puikiai prisiminė, nes jai ir šokiai ir juos šokusios mergaitės patiko.

— Gerai, mamytė! Bet ar tu man padėsi Birutę aprengti?

ma ant paaukštinimo, šypsojosi kitų margaspalvių lėlių tarpe ir lyg sakė: juk aš graži!...

Iš tikro, kokia Birutė dabar graži! Onytei ji atrodė gražiausia iš visų lėlių. Kitos, tiesa, gražios, irgi gavę premijas savo grupės tarpe, bet Birutė — koks jos veidelis, koks margaspalvis rūbelis! Lygiai toks, kaip anų mergaičių, kurios tada, per Tautos šventės minėjimą, ant scenos šoko. Onytė nerimo, ji norėjo, kad visi žmonės, kurie čia yra, atkreiptų į Birutę dėmesį ir žinotų, kad tai jos, Onytės, lėlė. Ir iš tikro, kelios, netoli buvusios ponios, pastebėjo Onytės veidely tokį džiaugsmą, pasiteiravo:

— Ar tai tavo lėliukė? Tikra gražuolė!

Onytė dabar atrodė viskas kitaip nei pirma. Ji jautėsi tokia laiminga. Tuo tarpu viena ponija, stovėdama kaimo kambario tarpduryje, šaukė vardus tų, kurių lėlės buvo premijuotos. Onytė išgirdo ir savo vardą. Ji įėjo į tą kambarį, kur prie stalo sėdėjo kelios ponios. Viena jų, patikrinusi sąrašą, įteikė Onytei vokelį pareiškdamas:

— Puiki lėlė! Gražūs lietuviški tautiniai rūbai...

Onytė, spausdama rankute vokelį, grįžo prie mamos. Jai atrodė, kad ją dabar tikrai visi pažįsta ir jos lėliuke gėrisi.

— Ar tikrai Birutė tokia graži? Juk buvo taip puikiai aprengtų lėlių, — klausė Onytė eidama namo mama.

— Matai, Onyte, — aiškino mama. — Buvo daug gražių išpuoštų lėlių. Jos puikios, jos irgi gavo premijas. Tavo Birutė betgi išsiskyrė iš kitų. Jos rūbai tokie, kaip lietuviški tautiniai rūbai. Birutė atstovavo lietuviškas ir jų papuošalus. Kitos lėlės, nors ir gražios, bet jų rūbus galima nusipirkti krautuvėje. Birutės rūbų spalvas rinko ir išvaizdą kūrė visa lietuvių tauta ir tai per ilgus amžius. Už tai jie ir turi išskirtinę vertę.

TOBULI CARL ZEISS AKINIAI

VOKIEČIŲ DIPLOM. OPTIKAS

MOTERŲ

PASAULYJE

Redaguoja M. Slavėnienė, 25 Maranoa St., Auburn, NSW. 2144.

LIETUVIŠKAS TAŠKELIS
AUSTRALIJOS ŽEMĖLAPYJE

Vieną birželio mėnesio priešpirtę pp. Ona ir Antanas Baužės, Australijos Lietuvių Bendruomenės veteranai ir nenuilstami veikėjai, teikėsi mus — M. Slavėnienę ir mane — savo mašina nuvežti į Lietuvį Sodybą, esančią Engadine miestelyje. O. Baužienė, neišsemiamos energijos moteris, yra tos sodybos spiritus movens. Ji ir jos nenuilstamos bendradarbes, sujungę savo energiją ir darbą, dabar jau gali džiaugtis tų pastangų vaisiais.

Į Lietuvį Sodybą. Pravažiavus Liverpoolį ir palikus pas kutinuosius namus, atsiduriama gamtos plotuose, kuriuos dar mažai suspėjo žmogaus ranka sužaloti. Vienišas kelias, pradžioje kiek pasisukęs tarp miškas apaugusių kalnelių, toliau išsitiesia kaip styga ir šauna tiesiai į horizontą. Abipus kelio krūmai, medžiai, kiek toliau — kalvelės, slėniai žalumais apsisuopę, tęsiasi tolyn ir tolyn kol, įsivystę į melsvą šydą, susilieja su horizonto riba. Gerą galą pavažiavus, jau kelias vėl pradeda vingiuoti, landžioti po slėnius, apskuti kalvelės, kurių gvyoje uoloje dar neišdiję žmogaus rankų darbo pėdsakai. Tai dar ne laisvųjų žmonių prakaito vaisiai.

Jau pasirodo vienas kitas namas, atsiranda daugiau kelių, privažiuojama platus, modernus Princess plentas. Ir jau toji gražiosios gamtos karalystė — National Park — baigiasi — bent tuo tarpu. Plentu didelis judėjimas, į dešinę nuo plento — geležinkelio linija, bėganči Wollongongo kryptimi, į Melbourne.

Engadine ypatingas miestas, galima sakyti kurortinis: gatvės gražios, daug naujų aukštų, modernių namų, o čia vėl išskyla kalvos, pasipuošusios medžiais. Tai lyg gvyosios gamtos salos, apvedžiotos žmogaus parengtomis pinklėmis. Engadine turi viską — gražios pradžios, vidurinės mokyklos, ligoninė, penki didieji bankai čia turi savo skyrius, nemažas prekybos centras, įvairios valstybinės įstaigos, keletas įvairių tikybų bažnyčių, kelios salės; geležinkelio stotis, autobusų linijos; yra ir pramonės. Engadine didėjantis, žmogaus reikmėms ir aptarnavimui atžvilgiu kaip ir užbaigtas, savyje viskuo apsirūpinantis miestas.

Išsukus iš plento į Cardiff gatvę ir ja pavažiavus apie 50 metrų randama į dešinę nuo kelio iš plytų išmūryta sienelė su užrašais — Lithuanian Village — Lietuvių Sodyba, kuri yra Sydney Lietuvių Moterų Socialinės Globos Draugijos ilgų rūpesčių, nenuilstamų pastangų vaisius.

Lietuvių Sodyboje. Tuojau už ribos, kairėje pusėje nedidelis eukaliptų ir kitokių medžių sodelis, vasaros metu teikias malonų pavėsis. Tas sodelis viena savo puse nusileidžia į didoką slėnį, su stambiomis, išsikišusiomis uolomis, tarpuose priaugę vešlios augmenijos. Šis slėnis iš dviejų pusių supa pačią Sodybą, iš kurios į jį galima nusileisti akmenų terasomis. Tai brangi Sodybos dovana: su laiku jis pavirs gražia poilsiu ir atsigalvinimo vieta patiems Sodybos gyventojams ir svečiams bei ekskursantams.

Pati Sodybos aikštė — lygi, ovalo pavidalo. Kairėje pusėje, netoli sodelio jau stovi du medžio, plytomis išmūryti namai po du butų, visiškai baigti ir abu jau gyvenami. Toliau eilėje dar du, jau gerokai įpusėti statyti; jie bus baigti už 2-3 mėnesių, bet jau abu užsakyti, užbaigus bus tuojau apgyvendinti. Pagal planą tokiems namams yra vietos aštuoniems. Architektų nuomone galima statyti kelių aukštų ir tuo būdu gyvenamųjų butų skaičius galėtų pakilti iki 100. Užbaigus namus statyti — viduryje susidarė didoka, lygumėlė aikštė, kuri numatoma paversti parku, apsidintu medžiais, gėlėmis, išvedžioti takeliais, aprūpinta suoleliais. Toje vietoje, kur dabar tebėra eukaliptų ir kitų medžių sodelis, Sodybos gyventojams padidėjus, numatoma pastatyti salę, kurioje būtų įrengta vieta koncertams, paskaitoms, reikalui esant paversta į koplyčią. Be to, būtų kambarys raštinei, skaitykla, pramogėlių kambarys. Priešais salę bus įrengta vieta mašinoms pastatyti (laikina ir dabar yra). Šiuo metu Sodyboj gyveną žmonės patys apsitarnauja. Ateityje bus įrengti ir slaugybos namai tokiems žmonėms, kuriems reikalinga priežiūra ir patarnavimas. Šių namų įrengimui bus gauta valdžios subsidija ir mokėjimas nuo asmens už išlaikymą.

Iš Sodybos aikštės vaizdas labai gražus: banguojančios, žalios kalvos, žemai tarpuose namų grupės. Toliau, kaip akys užmato, tęsiasi National Park, kol jis susilieja su horizonto mėlyne.

Namai šiuo metu statomi vienaukščiai, 2 butų kiekvienas. Į slėnio pusę su dideliais balkonais, o priekyje prie namų dengtos cemento aikštės. Viduje — du kambariai, virtuvė, sandėlis, vonios ir tualetų įrenginiai, elektra, šiltas šaltas vanduo. Virtuvėje patogiai įrengtos spintelės, elektrinė virtuvė, šaldytuvai, viskas išdėstyta ir skoningai ir patogiai, kiek vienas kampeles gražiai išnaudotas. Visur gražus, skoningas dažymas, grindys nupoliruotos. Gausu lempų, elektros taškų. Langų, durų rėmai aliuminijaus.

Viename iš tų butų dabar gyvena Sodybos prižiūrėtojai Angėlė ir Jurgis Sabaliauskai, gimę ir augę Skotijoje, bet kalba lietuviškai. O. Baužienė ir jai mums viską mielai aprodė, paaiškino ir dar pavaišino. Sakauskai yra užsivedę gėlynus, vaisinių medelių ir krūmų — bananų, braškių. Terasose tai galėtų pasidaryti ir kiti Sodybos gyventojai. Šiuo metu dar vidurio aikštės didelė dalis užimta statybine medžiaga. Bet p. Baužienės planuose ji gal neužilgo pradės persitransformuoti į jaukų parką.

Sodybos pradžia. Sydney L.M.S.G. Draugija veikia jau virš 10 metų, ji užregistruota įstaigose kaip juridinis asmuo, gali įsigyti turtą. Kartu su Draugijos įregistravimu buvo įsteigtas ir Senelių fondas. Šio fondo uždavinys — sukaupiti branduolį lėšų, kurios sudarytų užuomazgą būsimajai Lietuvių Sodybai ir tuo palengvintų žemės sklypo gavimo sąlygas.

Senelių fondas augo gana sparčiai: jį rėmė visuomenė aukomis, buvo didinamos pajamos rengiant subvėmus, loterijas, aptarnaujant maistu kitas organizacijas, rengiančias priėmimus, vaišes, balius. Turint jau apčiuopiamą sumą banke, buvo kreiptasi į Socialinio aprūpinimo įstaigas pačios Sodybos steigimo konkrečiu reikalu. Žemės Departamentas sutiko duoti nemokamai 2 akru geležinkelio stoties 20 min. pėsčiomis, nuo prekybos centro irgi pėsčiomis 15 min. Bet visur eina ir autobusas). Pagaliau labai graži, kurortiška aplinka — National Park prieglobsty. Ateityje čia nebus teršiamas oras, nes National Park ribose nebus leidžiama kurdinti pramonę.

Žemės dokumentai galutinai baigti tvarkyti 1970 m. Juos pasirašė patikėtinės: O. Baužienė, A. Kapocienė, P. Daukienė. Žemės dokumentų pasirašymo metu Senelių fonde jau buvo \$ 9.000 dol. Tokia suma leido statybos darbus tuojau pradėti. Dviejų jau baigtų namų statybai valdžia skyrė \$ 20.000 paramą, o kitų dviejų dar statomų — taip pat \$ 20.000. Žinoma, tai tik dalis išlaidų, bet visuomenei remiant, Draugija su pasitikėjimu žiūri į ateitį.

Sodybos adresas: Lithuanian Village, 23 Laurina Ave., Engadine, NSW 2233.

Norintiems gauti platesnį žinių apie Sodybą, apie joje apsigyvenimo sąlygas, ten gyvenančių teises ir prievole, Sydney L.M.S.G. Draugija tokias informacijas mielai suteikia.

J. Slavėnas

Energingos liberalistės

Moterų laisvųjų aktyviosios veikėjos deda žūtbutines pastangas gauti Sydneyjaus universiteto Humanitarinių mokslų fakultete sau katedrą, iš kurios galėtų sėkmingiau skleisti savo idėjas. Dvi universitetą baigusios panelės australietės — Jean Curthays ir Elizabeth Jacka — pasisiūlė skaityti kursą tema "Feminisčių galvojimo filosofinis aspektas". Nors Sydney universiteto Humanitarinių (Arts) mokslų fakultetas principu sutiko tokį kursą įvesti, tačiau universiteto profesorių taryba griežtai tam pasipriešino ir pasiūlymą vetavo. Tai sukelė liberalisčių didelį pasipiktinimą. Jos išėjo su triukšmingomis demonstracijomis, agituodamos studentus bolkotuoti profesorius. Reikšdamos savo atkaklius reikalavimus, jos prieš universitetą rūmėms aikštėje buvo pasistatčiusios palapinę "ambasadą", kurioje protestų ir reikalavimų katilas buvo verdamas ištisa parą be per-

TĖVYNĖS ILGESYS

Antroji bolševikinė okupacija yra iš pamatų pažeidusi mūsų šimtmetinį Lietuvos krikščioniškąją kultūrą, o laisvojo pasaulio atstovai, bloga ar gera valia, dažnai tik pagilina tautos kraujuojančias žaizdas.

Mes kišame iš gimtojo krašto gautas knygeles jaunimui, teigdami, kad ten nieko blogo nerandam. Graži lietuvių kalba, gražūs Lietuvos vaizdai. Priešas žino, kur mūsų silpnos pusės. Kad ten nėra mūsų tautos dvasinės kultūros nei spindulėlio, kad ten nėra krikščioniškos kultūros ženklų, tai mūsų žmonėms nėra galvą neateina. Gal būt, jie tai laiko nereikalingu dalyku mūsų jaunimui. Nepervertinkime savęs, savo jėgų ir savo supratimo.

Priešas už mus, kaip matyti iš gyvenimo įvykių, gudresnis. Jo meškerės masalas stipriai viliojantis, o mums trūksta gudrumo, jeigu jau kai kuriose srityse mes nueinam drauge su juo.

Tik viena tėra tautinė tiesa — gimtojo krašto meilė, brolio meilė. Tačiau meilė nėra ak-

VANOJA BE PIRČIŲ

Okupuotoje Lietuvoje pastaruoju metu pasidariusi labai aktuali pirčių problema. Esą sovietiniai vadovai taip prastai tvarką ūkio reikalus, gamina tiek daug broko, kad būtina turėti būti liaudies vanaojami. Už tai jie ir pirčių nebestatę. Visame Lazdijų rajone pastaraisiais metais pastatytos tik trys pirty; kiek senų pirčių sudėgę, esanti tarybinė paslaptis.

● Pabaltijo akių draugijų meno saviveiklos VI festivalis pirmą kartą buvo surengtas Vilniuje, švenčiant 650 metų įkūrimo sukaktį. Festivalyje dalyvavo akių chorai, vokalistai bei instrumentiniai ansambliai, solistai ir tautinių šokių grupės.

PRANAS RAZMINAS

lumas. Kartais ir istoriją kuriantieji asmenys padaro klaidų. Suklydo prancūzų maršalas Petainas ir daug kitų valstybininkų. Tad kyla klausimas, ar tėvynės meilė gali susisiekti su išdavimu?

Nedrįsčiau teigti, kad bendravimo su tauta šalininkai nemylėtų tėvynės. Tik labai gaila, kad tėvynės priešas moko, kaip tėvynę reikia mylėti. Ar ne dėl to mes kurį laiką ir ginčijamės, vieni kitus kaltindami?

Kan. Juozas Tumas — Vaižgantas

Tai vienas žymiausių Lietuvos žurnalisto, redaktorių, rašytojų, šiais metais suėjo 40 metų nuo jo mirties (1869.IX.20 — 1933.IV.29). Tumas išgarsėjo optimistiniu deimantų ieškoju literatūroje ir gyvenime. Šią savo savybę jis taip apibūdino: "Vieną kartą į mūsų išdine — literatūrą įlaša tūkstantis auksinių, kitą kartą šimtas, o kitą kartą tik skatikas. Vis dėl to ir jis didina, ne mažina bendrąjį turtą. Tai kaip gi nesidžiaugsi?" Tumo rašytinis palikimas yra gausiausias tarp jo meto rašytojų.

RAMOVENŲ KRIVULĖ

PASKUTINIS SUDIEV TĖVYNEI

(Tęsinys iš T. A. Nr. 28.)

V. Laurinaitis

Priešpiečiais sulipome į vagonus ir tarpukalnėmis važiuojame Pragos link. Turėjome kelis persėdimus ir ant rytojaus pasiekėme Pragą. Tą naktį nakvojome Pragos stotyje kur kam papuolė. Ant rytojaus buvo klausia Karo komendantui kur mums vykti, bet ir jis gerai nežinojo ir pasakė, kad eime į rytus už Pragos. Išėjė iš Pragos traukėme rytų link ir daugelyje vietų radome Vlaso-

vo kazokus apsikodusius, kurie patarė grįžti atgal, nes frontas gal šiandieną bus čia.

Mums naudinga buvo išvengti fronto, todėl vėl grįžome atgal į Pragą ir nuėjome į geležinkelio stotį ieškoti traukinio į Austriją. Stotyje čekas mums patarė eiti į prekių stotį už 3 kilometrų, kur tikrai gausime traukinį į Austriją.

Stotyje ant visų peronų stovėjo kariuomenės ešalonai, ant vagonų riogsojo daugybė tankų ir ešelonai su SS kariuomene. Ant vagonų sienų su krieda, visur buvo užrašai "Hitleris miręs, bet visuomet bus gyvas su mumis". Iš užrašų sužinojome, kad Hitleris jau užvertė kojas. Ant vieno bėgių stovėjo vagonas su sūriais, kuriuos SS kareiviai vertė laukan iš vagonų. Sūriai buvo girnų karnės formos ir didumo. Kareiviai grabstė sūrius ir mūšikų vienas kitas pagriebė.

Išvykome pėsti į prekių stotį, kurioje jau radome parengtą ešaloną ir dūmai kamuoliais veržėsi iš garvežio kamino. Nieko nelaukę susigrūdome į tuščius vagonus ir už pusės valandos mūsų traukinys riedėjo Austrijos link.

Vakare pervažiuojame Duonojau tiltą ir įvažiuojame į miestą Linz. Miestas buvo apšaudomas iš amerikonių tankų ir sviedinių sproginių miestų. Mes išlipė iš traukinio tiesiog pradėjome žygiuoti Italijos link, bet priemiestyje buvome sulaikyti ir karininkai paaiš-

mi? Vienus tėvynę moko mylėti kankiniai, didvyriai, garbinga tautos istorija, kiti duodasi užliuliuojami okupanto pareigūnų patrauklios dainelės.

Mūsų aukos nelygintinos nei su pirmųjų savanorių kraujo aukomis, nei su Daumanto ar tūkstančių jo draugų, nei su Romo Kalantos ar Simo Kudirkos ir kitų šurpu nukrečiančiomis kraujo aukomis. Tai Pilelių didvyriai. Lietuvos partizanai kovojo ir mirė už didžiasias lietuvių tautos vertybes — už laisvę, už tikėjimą.

Lietuviai pasaulyje

Toronte įvykusiame 50 metų festivalyje buvo įrengtas ir Lietuvos paviljonas su įvairiais lietuviškais eksponatais ir informacine medžiaga apie Lietuvą. Tą festivalį aplankė per milijonas žmonių.

Vakarų Vokietijoje pasirodžiusiam veikalui "Naujųjų menų galerija", tarp 300 rinkinių dabarties dailininkų iš viso pasaulio, pristatomas lietuvis dailininkas prof. Kazys Varnelis. Knygoje atspausdinta Varnelio paveikslų puslapis nuotrauka. Mūsų dailininkas yra išpuošęs daugelį Amerikos lietuvių bažnyčių. Jo sukurti bažnytiniai ansambliai pasižymi modernaus stiliaus originalumu, daugeliu atžvilgiu atskleidžia lietuviškus elementus naujoje šviesoje.

Daugelyje Amerikos universitetų yra įsikūrę pabaltiečių studentų klubai apjungti lietuvių, latvių ir estų kilmės studentus, platinti Baltijos tautų kultūrinės vertybės, ir informuoti svetimšalius studentus apie Baltijos kraštų problemas. Vienas tokių klubų yra įsisteigęs Notre Dame universitete. Per vienerius savo veiklos metus šis klubas yra jau surengęs kelias mokslineis bei kultūrinės paskaitas, tautodailės parodą ir tautinių šokių pasirodymą, išplatinęs nemažai informacinės medžiagos apie Lietuvą, Latviją ir Estiją ir jų dabartinę padėtį.

New Jersey Baltiečių Komitetas, vadovaujamas inž. Valentino Melinio, birželio 17 d. surengė, latvių ir estų jungtinį festivalį Holmdel, N.J., Garden State Arts Center 5.000 žiūrovų talpinančioje auditorijoje. Dalyvių susilaukta per 3.000. Programą atliko Liudo Stuko vadovaujamas moterų sekstetas "Žibuoklės", Clevelando "Grandinė" su vadovu Liudu Sagiu, latvių choras ir kanklių ansamblis, estai solistai ir estų tautinių šokių grupė. Programai vadovavo prof. dr. Jokūbas Stukas, festivalio pradžioje supažindinęs jo dalyvius su Baltijos kraštų kanciomis sovietinėje okupacijoje.

Čiurlionio Ansamblio Koncertą, skirtą lietuvių išikūrimo Clevelande šimtmečiui, surengė LB Clevelando apyl. valdyba vadovaujama pirm. Jurgio Malosio. Šiame jau 971-me ansamblio koncerte įprastinę programą papildė XVIII — XIX š. užrašytos lietuvių liaudies dainos, vadovo muz. A. Mikulskio pritaikytos kanklių orkestrui. Nuskambėjo du naujausieji A. Mikulskio kūriniai — "Rambynno baladė", klausytojus nukėlusi į senąją Rambynno šventovę, ir "Vestuvių duetas". Kanklininkė Danutė Bankaitytė atliko A. Mikulskio "Lietuvišką rapsodiją". Koncerte, be paties ansamblio, dalyvavo tautinių šokių šokėjai, Onos Mikulskienės vadovaujamas kanklių orkestras, liaudies instrumentų orkestras su vadovu Rytu Babicku, solistai — sopranas Irena Grigaliūnaitė, bosas Vladas Plečkaitis, tenoras Algis Gylis ir Raimundas Butkus.

Leidykla "Krikščionis Gyvenime" Čikagoje išleido kun. dr. J. Gutausko veikalą "Dievas šiandien". Autorius 283 psl. knygoje pateikia Dievo buvimą įrodymus, psichologiškai analizuoja sielos būseną žmogaus su Dievu ir be Dievo, išryškina ateizmo grėsmę ir tikinčiųjų misiją moderniais laikais. Veikalas primena kultūrinę mozaiką, nes jame yra daug žymiųjų žmonių minčių, gyvenimo pavyzdžių ir net ištraukų iš literatūros.

Administracija labai nuodirdžiai prašo, kad tie skaitytojai, kurių prenumerata yra pasibaigusi, kaip galima greičiau į atnaujintą, nelaukdami specialių ir net pakartotinų paraginių. Neprisirengimas atlikti šios pareigos mums labai apunkina darbą. Už šio reikalo supratimą būsime labai dėkingi.

(Bus daugiau)

IS MŪSŲ PARAPIJŲ

AUSTRALIJOS LIET. KAPELIONŲ ADRESAI IR LIETUVIŠKOS PAMALDOS

Adelaide: Kun. A. Kazlauskas MIC ir kun. A. Spurgis MIC, 6 Third Ave. St. Peters, SA 5069. Tel. 42 1633.

Pamaldos sekmadieniais 9 val. ir 11 val. Pirmajais mėn. penktadienį ir privalt. šventėse 7 val. vak. Sv. Kazimiero koplyčioje, Lietuvių Katalikų Centre, 6 Third Ave. St. Peters.

Brisbane: Kun. Dr. P. Bačinskas, 388 Cavendish Rd., Coorparoo, Qld. 4151. Tel. 97 8715.

Pamaldos sekmadieniais 10.15 val. St. Mary's bažnyčioje, Peel ir Merivale gatvių kampas, South Brisbane. Išpažintys prieš Mišias.

Geelong: Kun. Pr. Daukny, St. Peter & Paul's, Malone St., Geelong, Vic. 3220. Tel. 98 853 (savaitgaliais), savaitės metu Tėviškes Aids adresus.

Pamaldos sekmadieniais 10 val. Sv. Jono bažnyčioje, St. David St., North Geelong. Išpažintys pusę valandos prieš pamaldas.

Melbourne: Kun. Pr. Vasekis, 18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 33 2355.

Pamaldos sekmadieniais 12 val. St. John's bažnyčioje, East Melbourne, Victoria Parade ir Hoddle St. kampas. Išpažintys nuo 11.30 val.

Perth: Kun. L. Kemėšis, 12 Queen Victoria St., Freemantle, WA 6160. Tel. 35 1958.

Pamaldos sekmadieniais 10.45 val. St. Francis Xavier bažnyčioje, East Perth, West Parade ir Windsor St. kampas.

Sydney: Kun. P. Butkus, Christian Brothers, 68 The Boulevarde, Lewisham, NSW 2049. Tel. 560 9899. Kun. P. Martūzas, De La Salle Brothers, Oakhill, Castle Hill, NSW 2154. Tel. 634 2349.

Pamaldos sekmadieniais 11.30 val. St. Joachim's bažnyčioje, Lidcombe (prie John St.). Išpažintys nuo 10 val.

A. A.
ONA BRANIŠKIENĖ

Liepos 26 d. Fairfield ligoninėje mirė Ona Braniškienė, 80 m. amžiaus. Braniškienė — Murinaite kybartiške, užaugusi keturis sūnus ir vieną dukterį. Visa šeima atvyko į Australiją ir apsigyveno Melbourne. Duktė Elenutė — Urmelienė jau veikia užaugusi savo šeimą, o taip pat sūnus Algirdas ir Juozas.

Ona Braniškienė savo vyrą Vladą palydėjo į kapines jau prieš 3 metus. Ji pati liko gyventi sūnaus Leono priežiūroje. Jos sveikata nebuvo stipri. Braniškos buvo nuosirdūs lietuviai, geri parapijiečiai. Visada jie lietuviškoje pamaldose, lietuviškuose parengimuose. Se natvės dienos abiejų jėgas pakirto. Vladas atsigulė amžinam poilsiui, o Ona — tęsė dar tręjė metų. Dūšulys ją kankino ir galiausiai išsukė plaučių uždegimą ar panašų sukrikimą. Taip ir ligoninė nebegalėjo jau atgauti jėgų. Mirė kaip tik savo vardinės ir taip pat savo gimtadienį — liepos 26 d.

Ona Braniškienė buvo Katalikų Moterų Draugijos narė, Gyvojo Rožančiaus ir Mėlynosios Armijos narė. Laidotuvių išvakarėse prie jos karsto buvo sukalbėtas rožančius, o laidotuvių vyko iš Clayton bažnyčios, kur Braniškai netoli gyvenė. Mišių metu velionės artimieji priėmė šv. Komuniją, o kapelionas kun. Vaseris atsisveikino jautriu žodžiu ir malda. Kat. Moterų Draugijos vėliava pridengta karstą paėmė ant pečių jos keturi sūnūs — Algimantas, Juozas, Leonas ir Antanas. Palydėta į New Cheltenham kapines, kur išsilo velionės vyras Vladas. Čia į tą pačią duobę sūnūs nuleido ir jos karstą. Jaudinančių žodžių su vėliava atsisveikino Kat. Mot. Draugijos pirmininkė H. Statkuvienė. Sermonis vyko Braniškų namuose, kur sukalbėtas rožančius.

Amžina jai atils!

SYDNEJUS GRAŽIA SUKAKTIS

Emilijonas Kolakauskas liepos 18 d. Sydnejuje atšventė 70 metų amžiaus sukaktį. Tai ryškiai asmenybė Australijos lietuvių bendruomenėje. Gimęs 1903. VII. 18 Raseinuose. 1914 m. nuo karo pasitraukęs su tėvais Rusijon, Orlo gubern. Meensko mieste lankė vietos gimnaziją. 1918 m. grįžęs Lietuvon, baigė Raseinuose 5 gimnazijos klases ir persikėlė į Šiaulius valst. gimnaziją, kurią baigė 1924 m. Vytauto D. universitete Kaune baigė teisių fakultetą, 1930 m. gavęs dipl. teis. vardą. Studentaudamas priklausė korporacijai Neo-Lithuanian.

Dirbo teismo kandidatu Kauno apyg. teisme, vėliau teismo anstoliu Kaune. Karinėje volė atliko aspirantų; baigęs karo mokyklą ir atlikęs stažą karo aviacijoje, pakeltas į ats. jaun. leit. laipsnį, o vėliau, po karinio pakartojimo, įgijo ats. karo aviac. leitenanto laipsnį. Atlikęs karinę tarnybą, dirbo kaip advokatas Kaune, drauge būdamas Valst. Taup. Kasų ir Lietikių juriskonsultu.

II Pasaulinio karo metu pasitraukė iš Lietuvos; 1949 m. atvyko Australijon. Čia tuoj įsitraukė į visuomeninį darbą. Šešis metus išbuvo Sydnejuje Baltų Komiteto nariu, uolus sporto klubo Kovas narys-rėmėjas, dvejų kadencijų (1965-66 ir 1967-68 m.) ALB Krašto V-bos narys — vicepir. Daugiau sia energijos skyręs Sydnejuje lietuvių namų steigimo reikalui: nuo 1954 m. be pertraukų Sydnejuje liet. namų v-bos narys, o 1970 m. susijungus Sydnejuje ir Bankstowno namų organizacijoms — pastovus Sydnejuje lietuvių klubo v-bos narys, tas pareigas nenulista mai tęsiasi ir šiandien. Iki išėjimo į pensiją (prieš porą metų), dirbo Waltons Ltd. centrinės buhalterijos skyriuje.

Sukaktuviniškas Emilijonas Kolakauskas paliko žymų ir gražių pėdsakų Sydnejuje lietuvių bendruomenės gyvenime.

L. Karvelis

PADEKA

Nuosirdžiai dėkoju visiems tautiečiams, mane lankiusiems ligoninėje ir namuose. Zemaitskas aciu už dovanėles, gėles, korteles, linkėjimus. O įpatinai dėkoju už užrašytas šv. Mišias ir maldas, Dievo prašant man sveikatos. Taip pat už pagelbėjimą namų ruošoje.

Kun. P. Daukniui, kun. S. Gaideliui, M.K.M. Draugijai, S.G.M. Draugijai, T. A. Ekspedijai, L. M. Bučialiams, M. Breizeriui, J. O. Gėdriaičiams, Gražuliams, Jerinkevičiams, J. L. Kebliams, K. V. Kazlauskams, O. Kazlauskai, K. V. Kružams, S. M. Lipčiams, J. Masinskui, J. Mulokui, R. Pocieniui, B. Prielaičiams, F. A. Ročiams, J. O. Ragauskams, Z. O. Raudžiams, Sadauskams, J. J. Simučiams, E. Seženiui, J. T. Seliokams, A. Stankevičiams, A. S. Steponavičiams, G. Semienei, A. Šimkienei, P. Vaicičiui, B. O. Zumeriams, V. J. Zitkevičiams.

Petronelė Šiuškienė

Mūsų Draugijos nare

A. ↑ A.

ONAI BRANIŠKIENEI

iškeliavus į Amžinąją Tėvynę, jos dukrą Eleną Urmelienę, sūnūs — Algimantą, Antaną, Juozą ir Leoną, gimines ir artimuosius nuosirdžiai užjaučiame, meldamos velionei dangaus palaimos.

Melb. Liet. Katalikų Moterų Draugija

Nuosirdžiausią užuojautą reiškia

P. P. BRANIŠKAMS IR JŲ ŠEIMAI.

mirus jų mylimai mamytei ir kartu liūdžiui.

T. Vasalauskienė

Brisbanės kronika

● Pabaltiečių pobūvis. Liepos 21 d. Holy Spirit New Farm parapijos salėje įvyko šių metų pabaltiečių pobūvis. Svečių tarpe lietuvių sudarė 6 status ir buvo bene skaitlingiausia grupė. Programoje pasirodė Pabaltiečių tautinių šokių grupė, vadovaujama estės, kuri susuko du lietuviškus šokius: Sustą ir Lenciugėlį bei porą latvių ir estų šokių. Akordeonu šokėjus palydėjo V. Lorenas. Lietuvių šokėjams atstovavo Marijana Premonaitė ir O. Zabukaitė. Programą pranešinėjo V. Stankūnas.

● Pavergtųjų Tautų Savaitė. Brisbanės Pavergtųjų Tautų Savaitė vyko nuo liepos 22 iki 29 d. Programoje Madam A. Kolesnikov, neseniai pabėgusios Kievo operos teatro primadonos, koncertas. Oficialus metinis paminėjimas liepos 27 Crest International Hotel su prof. McLaurin ir Mr. E. Darby, ir metinė eiseną liepos 29 d. Šiais metais lietuvių ypatingai pasižymėjo, sudarydami grupę iš 15 asmenų ir duodami kalbėtoja, jaunosios kartos atstovą, dr. V. Kiaušą. Eisena buvo tvarkinga, bet neskaitylinga. Vengrų, latvių ir lenkų šiais metais dalyvavo tik vėliavos, nesamos vieno ar dviejų asmenų. Eisenos pabaigoje Botanikos sode kalbėjo Father Nicholls, Mr. Miller Quenslando vyriausybės atstovas, Father Spitkowsky, ukrainiečių katalikų kapelionas, Mr. H. Whright, dr. Kiaušas ir Mr. Koknobl. Kalbėtojai pasisakė prieš Federalinės vyriausybės prokomunistinę politiką ir reikalavo pavergtoms tautos laisvės.

Dr. Kiaušas susilaukė plojimų, pareiškė, kad jis jaučias savo tėvų įpareigojimą nešti nepriklausomos Lietuvos vėliavą į laisvę.

● Atostogaudami Aukšiniame Pakrastyje, Brisbane ap lankė P. Bitinai, verslo reikalus atvykęs P. Sabulis, kun. S. Gaidelis, S. J. atostogaudamas liepos 29 koncertavo per lietuviškas pamaldas ir klausė išpažinčių bei aplankė keletą šeimų. P. Normantas, ilgesnį laiką atostogaudamas Brisbanėje, sekmadieniais atvyksta į lietuviškas pamaldas, aplanko Lietuvių Namus ir dalyvavo Pavergtųjų tautų eisenoje. Jį globoja A. Kocius.

● Liepos 12 d. lietuvių moterėi einant į darbą anksti rytą gatvėje ją užpuolė jaunuolis, smarkiai suduodamas į veidą ir sužeidamas aki. Moteris parkritusi neprarado sąmonės ir pradėjo garsiai šaukti pagalbos. Užpuolikas, jaunas vaikinąs pabėgo. Policija ir žurnalai už 10 minučių atvykę nerado užpuoliko jokių pėdsakų, dirbo Walton's Ltd. centrinės buhalterijos skyriuje.

Sukaktuviniškas Emilijonas Kolakauskas paliko žymų ir gražių pėdsakų Sydnejuje lietuvių bendruomenės gyvenime.

L. Karvelis

Sydnejaus kronika

● T. Aidai Nr. 27 vedamuc ju gražiai ir tiksliai išreiškė, kad Darius ir Girėnas savo didįjį žygi skyrė Lietuvos jaunimui, kad stiprintų jaunųjų Lietuvos sūnų dvasią ir įkvėptų juos naujiems žygiams. Sydnejuje tai atrodė kiek kitaip. Liepos 22 d. Dariaus ir Girėno žygi pagerbiant, per pamaldas bažnyčioje matėsi vieniša Ramovės vėliava, veteranų asistuojama. Nesimantė su savo vėliavomis jaunimo: nei skautų, nei ateitininkų, nei sportininkų. Nesimantė jų nei salėje per oficialią minėjimo dalį. Aišku, tai tik organizuotumo stoka, bet viešajame gyvenime tokie dalykai greit pastebimi.

● Dariaus ir Girėno žygi minint, Sydnejuje jaunimą atstovavo Zita Belkutė, Dainos choro dirigento Br. Kiverio dėdė. Išėjusi į sceną, ji užtikrintai vadovavo Dainos moterų chorui. Tai buvo darnus vienetas tiek dainoje, tiek šilame saltyje vyresniųjų chorisčių su jauna dirigente. Zita Belkutė vos 20 metų, Dainos choristų Kazimiero ir Elvyros Belkų dukrė. 1971 m. baigusi Nazareth College Bankstowne, įstojo į Sydnejuje Konservatoriją. Pagrindiniu instrumentu pasirinko pianiną, o šalutinius — smuiką, klarnetą, gitarą. Pirmą kartą, kaip moterų choro dirigentė, debiutavo per Dainos choro koncertą 11. 11. 72 ir buvo entuziastiškai gausios publikos sutikta. Šį kartą, per Dariaus ir Girėno minėjimą, Zita parodė turinti bręstančios dirigentės talentą. Užklausta, ką ji labiausiai mėgstanti, Zita greit ir trumpai atsakiusi — "Lietuvą, lietuvių ir lietuvišką dainą".

● Liepos 21 d. rytą Bronių Kaufeldą ištiko širdies priepuolis. Ambulansu nugabenus Bankstowno ligoninę, pirmieji pastovojai buvo pašalinti. Pradėjęs kiek taisyti, susirgo plaučių uždegimu. Br. Kaufeldas sydnėjiskiams žinomas, kaip malonus ir draugiškas žmogus, uolus lietuvių klubo v-bos narys ir pareiingas ramovėnas.

Laiškas Redakcijai

Gerb. Redaktoriau,

Melbourn klubo aprašyme buvo pažymėta, kad p. V. Sidabra nesumokėjęs nario mokestio už 1971-72 metus Man paprašius, Melb. klubo revizorius p. R. Špokas atsiuntė tokį pranešimą: "Pranešu, kad nario mokestis už 1971-72 m. \$ 4 p. V. Sidabra yra įregistruotas kasos knygoje Folio Nr. 64, 1972 m. gegužės 15 d". Pasirašė R. Špokas. A.A.S.A. Senior External Auditor, Lithuanian Club in Melbourne.

Su pagarba, V. Ališauskas

REDAKCIJOS PRANEŠIMAS

Redakcija laukia skaitytojų laiškų, pasisakymų, bet toliau laikraštis bus spausdinami tik trumpi laiškai, vengiant po lemkos, ginčų. Rašančiųjų prashome pirmą pastikrinti faktus, kad neteislingai nebūtų užgaunami aprašomi asmenys.

Spauda yra gyvenimo dalis, kultūros veiksnys, organizacijų būtinybė. Yra labai svarbu nusiųsti tą patį aprašymą į abu mūsų laikraščius, nes tuo yra prastinama spauda. Geriau, kad aprašymai būtų skirtingi, arba dar geriau, kad aprašomus įvykius į abu laikraščius rašytų keli skirtingi žmonės.

Rašyti tik tą, ką galima laikraštį skelbti be tuščių žodžių, be pasaldinimų. Greitai parašyti ir išsiųsti, kad žinios nebūtų pasenusios. Vaidzus sakinius, kalbos ištraukėlės, mažas įvykis. Skaitytojai patys pasidarys išvadą, jei korespondencija bus įdomiai parašyta.

Tėviškes Aids Red.

MELBOURNO DAINOS SAMBŪRIS MALONIAI
KVIEČIA VISUS!

METINĮ BALIŲ

rugpiūčio 17 d., penktadienį, Lietuvių Namuose, 50 Errol St. Nth. Melbourne. Pradžia 7.30 val. vak. Silta vakarienė, geras orkestras, įdomi programa, graži nuotaika laukia kiekvieno atsilankiusio. Sveik. gėrimus pasirūpina kiekvienas atskirai, limond, vijoje. Bilietus užsisakyti pas Alb. Savicką, tel. 311 5665 ir pas J. Petrašiūną, tel. 232 5034.

Dainos Sambūrio Valdyba

MELBOURNAS

Gyv. Rožančiaus šio mėnesio intencija — už netikinčius.

Aldona Juknevičienė, p. Jurgelaicių duktė, rugpiūčio 8 d. Mercy ligoninėje turės jau ketvirtą inkstų operaciją. Su malda palydime šiai sunkiai operacijai, kad laimingai pasisektų ir pasveikęs grįžtų į šeimą namo.

Andrius Dagilis, turėjęs jau penkis operacijas, dabar slaugomas namuose savo žmonos, vėl susilpnėjo.

Reginai Mačienei padaryta tulžies operacija. Ligonė jau sveiksta ir grįžo į namus.

Tėviškes Aids metinis balius vyks Brunswick Town salėje, rugsėjo 7 d., penktadienio vakare.

AUSTRALIJA IR N. ZELANDIJA

Maldos Apaštalavimas

Jo Šventenybė popiežius Paulius VI rugpiūčio mėn. MA nariams skyrė sekancias intencijas:

b e n d r a j a — Už našų liturginį atsinaujinimą.

m i š i j ų — Už Okeanijos salų izoliuotuosius gyventojus.

Trumpas rytmietinis aukojimas: VISA AUKOJŲ TAU, ŠVENČIAUSIOJI JĖZAUS ŠIRDIE!

Kun. S. Gaidelis, S. J.

PRENUMERATOS

Šie mūsų skaitytojai, prisijusdami prenumeratą, dar buvo taip malonūs pridėti ir savo auką lietuviškam spausdintam žodžiui paremti.

Garbės Prenumeratos: V. Mikalauskas \$ 20. V. Mitkus \$ 20. A. Šeferis \$ 20. A. Vaitiekūnas \$ 15.

Kitos aukos: E. V. Stagis \$ 5, Po \$ 4: J. Levickas, M. Lingienė, A. Orinitaitė, L. Pakalnis, P. Valonis, St. Virbickas. Po \$ 2: A. Adamavičius, V. Ališauskas, M. Baltutis, Z. Bielekičius, L. Braniškienė, A. Ciniņas, G. Diger—Didoris, O. Levevienė, A. Lubickas, J. Makšimas, E. Nausėdas, S. Noreika, D. Ragauskienė, A. Raudys, S. Simkinė, A. Skimbirauskas jun., C. Valodka, L. Vasilūnas senj., L. Veremčiukas, J. Zonis, o B. Petkevičius 50 c.

Nuosirdžiai dėkojame šioms visiems mūsų geradariams, taip pat ir visiems jau apsimokėjusiems šių metų prenumeratą. Sveikiname pačius naujuosius prenumeratorius, įsijungusius į Tėviškes Aids skaitytojų šeimą, tai M. Greblinienė, St. Gužys, L. Keceoris, L. Lamanauskas, O. Schrederis, B. Stankevičius, L. Vasilūnas jun.

Visų dar iki šiol neapsimokėjusių šių metų prenumeratą nuolankiai prašome atsilyginti be atskiro prašymo.

Tėviškes Aids Administracija

LIETUVIŲ LAIDOJIMO BIURAS

FUNERALS OF DISTINCTION PTY. LTD.

17 RAILWAY PDE.

FAIRFIELD, N.S.W.

Tel. 72 5408. Veikia visas 24 valandas per parą.

AUSTRALIJOS JAUNIMO LAIKRASTIS 1973 M. RUGPIŪCIO MĖN. NR. 4 (62)

Petriukas vėliavininkas

Petriukas bėgo į mokyklą. Bėgdamas staiga jis pastebėjo prie tvoros sunkvežimį. Siandieną Petriuko klasė turėjo važiuoti į ekskursiją su savo mokytoju Vaitiekaičiu. Dabar jis mato, kad mokytojas stovi prie to sunkvežimio, čia pat jo žmona ir dukrelė. Jo mokiniai iš tolo žiūri, kas atsitiks. Petriukas palengva priėjo prie draugo, o jie pasakė, kad visus išveža: ir mokytoją, ir jo žmoną, ir jų mergaitę.

Tikrai, keturi vyrai liepė Vaitiekaičiams sulti į vežimą. Prieš išvažiuojant Vaitiekaitis tarė drebančiu balsu vaikams: "Sudiev, vaikai, mane išveža į Rusiją. Neužmirškite manęs". Kareivis neleido jam daugiau kalbėti ir pastūmė jį su šautuvu į sunkvežimį. Sunkvežimis išvažiavo, o vaikai vijosi jį. Bet sunkvežimis greitai važiavo ir vaikai pailsę sustojo. Vienas berniukas pakuždėjo Petriukui į ausį: "Jie ieškojo ir mokytojo Petrėno, bet jis pabėgo į mišką. Mes nesakysim bolševikams, kur jis yra."

Petriukas ir kiti vaikai nuėjo namo, kai jiems mokyklos sargienė pasakė, jog mokykloje pamokų nebus. Petriukas liūdnas ėjo mišku, kai staiga kažkas jį užkalbino: "Klausyk, Petriuk, ar tu buvai mokykloje?"

Petriukas išsigando ir atsigręžęs pamatė mokytoją Petrėną. "Buvau. Bolševikai išvežė mokytoją Vaitiekaitį" — atsakė Petriukas. Dar mokytojas paklausė, ar kas nepasakė, kur jis yra. Petriukas atsakė, kad vaikai prižadėjo nesakyti, nors mokytojo ieškoję. Taip pat ir Petriukas prižadėjo niekam nesakyti ir mokytojui padėti.

Vakare Petriukas atnešė mokytojui kepurę, apsiaustą, o iš savo mamos gavo mėsos, duonos ir sviesto.

Kasdien Petriukas nueidavo į miestelį, aplankyti mokytojo gero draugo pašto viršininko. Viršininkas klausėsi žinių per radiją iš visų kraštų ir pasakė Petriukui, kad netrukus bolševikai kariaus su vokiečiais. Petriukas nubėgęs į mišką visas žinias perduodavo mokytojui Petrėnui.

Vieną vakarą Petriukas rado viršininką apsirengusį. Viršininkas nutarė, kad tą naktį turėjo kas nors įvykti. Juodu palaukė iki vidurnakčio. Vėliau išsilinko į kiemą, kur iš žemės ištraukė dėžę. Iš jos išėmė ginklus ir padavė Petriukui palaikyti. Petriukas didžiavosi, kad jam duoda ginklus nešti ir nors jie buvo nelengvi, jis galvojo dešimtį kartų tiek galėtų pakelti. Su

ginklais rankose abu bėgo per pievas ir ganyklas. Kažkur toli drebėjo žemė, ore girdėjosi skrendą lėktuvai ir kažkur toli sugriaudė patrankos. Bet vėl viskas nutilo.

Bėgdami užkliudė ilgą vielą. Petriukui dinktelėjo mintis, kad tai telefono viela, tai ją su žnyplėmis nukirpo. Jau pribėgo ir kaimo mokyklą, bet ją aplenkė ir bėgo toliau į mišką. Miške Petriukas pradėjo ieškoti mokytojo, bet negalėjo rasti. Tik po geros valandėlės Petrėnas iššoko iš krūmų. "Ar prasidėjo karas?" — paklausė mokytojas. "Taip, jau Lietuva vėl bus laisva." — sušnabždėjo viršininkas.

Virš miško nuskrido vokiečių lėktuvai. Viršininkas su mokytoju šypsojosi, Petriukas šokinėjo ant vienos kojos.

Mokytojas ir viršininkas su ginklais rankose pagrioviais, pakrūmiais pasileido į miestelį, kur jų laukė partizanai. Petriukas pasileido per miestelį į mokyklą. Miestelyje buvo daug vežimų, pėstininkų, raitelių, tai bėgo bolševikai.

Petriukas, gavęs iš sargienės raktą, įlipo į mokyklos bokšto stogelį. Čia užkabino lietuvišką trispalvę.

Iš čia matėsi turgaus aikštė, kur ant ilgo stiebo taip pat plėvėsavo laisvės vėliava.

Gailutė Žemaitytė (Melb.)

WALHALLA

Istorija

Vėlai gruodžio mėnesio 1862 m. maža grupė auksakasių atvyko per kalnus į mažą slėnį, kuriame buvo mažas upelis, vadinamas Stringer's Creek, ir čia jie atrado aukso. Tris mėnesius vėliau čia jau gyveno 200 žmonių aukso ieškotojų. Šitaip buvo įkurtas mažas miestelis "Walhalla".

Už poros metų Walhalla turėjo gana daug gyventojų ir tada buvo įkurta Walhallos aukso kasyklos kompanija. Žmonės pradėjo kasti ilgus tunelius, ilgiausias buvo vadinamas "Ilgojo tunelio kasykla.", kuri po 49 metų užsidarė. Ji buvo sėkmingiausia iš visų kasyklų. Ten buvo atrasta 30 milijonų dolerių vertės aukso.

Produktingiausias Walhallos laikotarpis buvo nuo 1880 iki 1895 m. Tada Walhalla turėjo šešis priemiesčius ir 2.000 gyventojų. Tais laikais ten buvo alaus darykla, saldžių gėrimų fabrikas, mechanikos institutas, daug hotelių, keleta bankų ir bažnyčių.

Kai užsidarė daugelis kasyklų, tai sumažėjo gyventojų skaičius. Tada užsidarė fabrikai ir Walhalla pasidarė daug mažesnis miestelis. Kadaiše Walhalla buvo didžiausias aukso miestas Viktorijoje. Iš viso buvo atrasta 93 milijonų dolerių vertės aukso.

Kas ten įdomaus yra?

Walhallos miestas yra iš visų pusių apsuptas kalnų ir miškų. Iš vienos pusės kelio yra ta keliai, kurie prieina prie urvų ir kasyklų. Ilgiausias ir geriausias tunelis yra prie pirmojo takelio. Jis yra labai tamsus ir pavojingas. Toliau yra daugiau urvų ir tunelių. Iš tų trumpes-

nių urvų per vieną galima pereiti. Yra dar vienas labai ilgas tunelis, bet jis uždarytas vartais.

Rotunda

Prie kelio yra tokia apskrita platforma ant medinių kojų su apskritu stogu. Ten muzikantai grodavo kiekvieną šeštadienį.

Spetts Cottage

Tolyn už Rotundos yra senas 19 amžiaus namas. Viduj viskas yra taip, kaip buvo tuo laiku: seni paveikslai, knygos, spintos, lovos, supuvę batai ir t.t.

Kapinės

Apie ketvirtis mylios nuo Rotundos reikia lipti į aukštą

kalną ir ten yra kapinės, kur seniau laidodavo auksakasių ir jų šeimas. Aplink visur auga didžiulės pušys.

Muziejus

Muziejus yra sena gaisrininkų stotis. Čia galima matyti senų dalykų, kaip Spetts Cottage ir daug senų nuotraukų.

Cricket Ground

Trunka apie pusę valandos lipti į kalną, kur ant viršaus yra didelis Cricket ground. Walhalla turėjo kriketo klubą. Žmonės galvojo, kad tas klubas laimėjo daug rungtynių todėl, kad jie buvo pripratę lipti į kalną, o kiti klubai pavargdavo lipdami į kalną ir nebegalėjo taip gerai žaisti.

Tomas Baltutis (Melb.)

Šv. Petro Bazilika

Šv. Petro bazilika yra Romoje. Dar tolokai nuo Romos mato si bazilikos kupola su kryžium. Tai yra milžininkas, labai gražus pastatas, kurį statė 120 metų. Įėjus į vidų pamatai grožį, kurio negali apsaityti. Grindinys gerokai nuvaikščiomas, o aplinkui labai didelės stovylos ir marmuriniai paminklai. Kai kurios statulos yra net 7 pėdų aukščio, o jų ten yra net 300.

Didysis altorius yra apačioj didžiosios kupolos. Prie didžiojo altoriaus yra ir šv. Petro statula. Taigi, didysis altorius randasi beveik vidury bazilikos. Po altoriumi yra marmuriniai laiptai, kuriais nueini į kambarį, kuriame yra pirmojo popiežiaus kapas, tai yra šv. Petro. Ten po altoriumi yra ir daugelio tautų koplyčios. Ir kaip maloniai pasijunti, kada tokioj šventovėj randi ir lietuvišką Aušros Vartų Marijos koplyčią.

Kupolos lubos nuo grindų yra 360 pėdų, kad pasiekus viršų reikia užlipti laiptais net 40 aukštų. Spiraliniais laiptais užlipti ant bazilikos stogo. Čia kupola atrodo kaip kalnas. Ant stogo yra ir suvenyrų krautuvelė. Pasižiūrėjus žemyn, pamatai judančius mažus taškučius, tai žmonės, o auto mašinos, tai kaip degtukų dėžutės.

Nuo bazilikos stogo galima laiptais pasiekti didžiulį bronzinį sviedinį, kuris yra ant kupolos viršaus. Tame sviediny saulėtą dieną galima iškepti nuo karščio. Pagaliau kopėčiomis galima įlipti į patį viršų prie kryžiaus. Šis lipimas labai pavojingas, nes dažnai apsvaigsta galva, bet užtat vaizdas nepaprastai gražus: čia matosi senovės griuvėsiai, bažnyčios pastatai, Viduržemio jūra, Tiberio upė, visa Roma po kojomis.

Tarptautinis Eucharistinis Kongresas

Tarptautinis Eucharistinis Kongresas Melbourne yra didelis katalikų įvykis, kur beveik kiekvienas pasaulio kraštas buvo atstovaujamas.

Popiežius Paulius VI šiam tarptautiniam kongresui parinko mintimi Kristaus paskelbtą naująjį įsakymą: "Mylėkite vienas kitą, kaip aš jus mylėjau."

Per dvi savaites kiekvieną dieną buvo mišios ir religiniai pasirodymai. Aš pats buvau keliose mišiose ir religiniuose pasirodymuose.

Per kongresą mūsų mokykla dalyvavo "Vaikų Mišiose". Ten mes važiovome traukiniu ir ėjome į M.C.C., kur buvo laikomos mišios. Tą dieną buvo labai gražus oras ir gana karštoka. Dalyvavo labai daug iš visokių mokyklų vaikų. O mišiose dalyvavo daug kardinolų, vyskupų ir kunigų. Šios mišios užtruko apie tris valandas. Bet laikas buvo susidomėję per visą laiką. Po mišių popiežiaus vietoje kardinolas apvažiavo keletą kartų gražioj atviroj auto mašinoj aplink didžiulę aikštę ir laimino vaikus atsiseikindamas. O visi vaikai jam plojo ir mojavo ir mojavo, kol kardinolas su savo palydovais ant baltų gražių arklių apleido aikštę.

Saulius Stasiliūnas (Melb)

Motina (pietų metu): — Algiuk, kodėl tu neprašai, o pats sieki paimti? Ar neturi liežuvio?

Algiukas: — Taip, mamyt, bet ranka ilgesnė už liežuvį.

Šatrijos Ragana
(Atpasakojimas)

Stonių Vincukas jau trylikos metų amžiaus. Jis buvo darbštus ir išmintingas, kaip senis. Labai mėgo ūkio darbus. Vincuko tėvas ruošėsi važiuoti į Ameriką, nes girdėjęs iš vieno grįžusio žmogaus, kad ten galima uždirbti daug pinigų. Visi nusiminė. Vincukas suprato, kad tėtei išvažiavus, jis turėtų prižiūrėti ūkį.

Pavasariį Stonis išvažiavo į Ameriką ir prižadėjo dažnai rašyti laiškus. Po dviejų mėnesių Vincukas gavo laišką nuo tėtės, bet niekas nemokėjo jį perskaityti. Kaimynas šiaip taip kraipydamas žodžius, laišką perskaitė. Su atsakymu ir vėl bėda. Dvaro panelė parašė atsakymą. Vincukas suprato, jog negeriai nemokėti rašyti, nei skaityti. Jis norėjo pats rašyti tėvui laišką, nes pats parašytų apie tai, apie ką pats norėtų. Todėl dvaro panelei pakvietus jį mokyti, Vincukas labai džiaugėsi. Sekančią dieną Vincukas jau pradėjo mokyti pas dvaro panelę rašyti ir skaityti.

Vincukas greit pramoko rašyti ir į antrą laišką jau pats parašė tėtei keletą žodžių.

Vieną kartą veždamas iš miško žabus, kuriuos buvo gavęs iš pono už darbą, Vincukas įsidėjo ir berželį. Bet Vincukas suprato tuojau, kad tai yra vagystė, todėl kitą rytą nuvežė berželį atgal į mišką.

Vincukas labai mėgo mokyti ir norėjo net kitus mokyti. Jis dažnai skaitė pasakas savo broliui ir sesutei.

Viename laiške Vincuko tėvas kvietė šeimą vykti į Ameri-

ką. Vincukas labai susijaudino ir parašė tėtei, kad jie nevažiuos. Jis rašė: "Tėveli, ar nesusipranti, kad yra nuodėmė apieisti savo tėvynę ir eiti į svetimą šalį dėl to, kad ten geriau valgyt duoda. Tėvynė yra antroji mūsų motina, nes ji kaip motina viską mums duoda."

Po dviejų metų, rudenį tėvas grįžo atgal į Lietuvą, o Vincukas jau baigė mokslus. Tėvas suprato, kad sūnus gerai padarė, prašydamas jį grįžti namo.

Stasys Vaitkus (Melb.)

MOTINA

Kiekvienas žmogus turi savo motiną. Niekas pasirinkti jos negali. Aš žinau, kad motina daug turi pasiūkoti, kol vaikus užaugina. Mama jaudinasi, verkia, kai jos maži vaikučiai suserga. Ji neatidėliodama kviečia gydytoją, rūpinasi vaistais, paruošia kokių nors skanumynų. Liūdna ir nerami klausia, ar mažiau skauda. Gal ko nors aš noriu. Aš daug kartų sirgau, o taip pat ir mano brolis, ir trys sesutės. Mano mama visada būna namuose, todėl mes visi penki vaikai galime su ja pasikalbėti. Aš esu dvylikos metų ir mama sako, kad aš jau vyras, nes už ją aukštesnis. Kaip gera, kad galiu mamai įvairius nuotykius papasakoti. Vienok ji ir pati prisipažįsta esanti pikta, bet po trumpos valandėlės ji užmiršta ir vėl viskas gerai. Visi myli savo motinas, nes ji yra geriausia ir mieliausia kiekvienam jos vaikui.

Linas Baltutis (Melb.)

Būgnininko sūnus

Būgnininko sūnus rimtai susirgo ir motina neleido jam keltis iš lovos. Iš gatvės jis girdėjo ateinančius įvairius garsus. Kažkas ten šūkavo, įsakinėjo, ir jam atrodė, kad gatvėje buvo daug žmonių. Jo tėvas grįžo pavėlavęs, nevalgė nė vakarienės, tik liūdnai žiūrėjo per langą. Kai berniukas pasveiko, išbėgęs į gatvę, nustebo pamatęs tiek daug svetimų kareivių. Viskas atrodė kitaip. Visur matėsi šiukšlės ir didelė netvarka. Nubėgęs į kareivinių aikštę, pamatė gražius takus ir aikštę išvažinėtą mašinų. Gėlės buvo sumindžiotos ir vėliavos stiebas nulažtas. Berniukui pasidarė liūdna, nes viskas per tokį trumpą laiką pasikeitė. Kareiviai susėdę nedainavo, nekalbėjo, tik rūkė ir iš piktumo spiaudė. Bu-

vo sekmadienis. Kareiviai nevilkėjo savo išeiginių uniformų, nes niekas jų neberikiavo eiti į bažnyčią. Niekas negrojo žygio maršą ir niekas jau nežygiavo. Būgnininko sūnus pamatė pulko vadą. Jis atrodė susirūpinęs, nesiskutęs ir taip pat kaip ir visi kareiviai prastai apsirengęs. Visi žinojo, kad ginklai ir viskas, kas priklausė pulkui, turėjo būti sunėsta į didžiules kareivinių arklides. O taip pat ir visas pulkas išeis iš čia tolyn. Kareivines užims svetimi kareiviai ir jie sakė nukabinėti nuo sienų paveikslus ir kitus dalykus. Viską metė į krūvą arklidėse. Ten buvo numesta ir šilkinė vėliava. Būgnininko sūnus suprato tėvo liūdėsį, ir jis pasiryžo vėliavą išgelbėti. Jis žinojo apie skylę, esančią

arklidžių sienoje. Jis turėjo laukti, kol sutems, nes svetimas kareivis saugojo visą rajoną. Vakare jis įlindo į vidų ir surado vėliavą. Sulankstė ją ir pakišo po savo švarkeliu prie širdies ir laimingai išsoko per mūro skylę. Jis buvo labai susijaudinęs ir greitai bėgo. Bet užkliuvo jo koja už plytos ir jis pargriuvo. Bet greitai atsikėlė ir vėl pradėjo bėgti. Tada svetimos kariuomenės sargybinis pamatęs bėgantį, paleido šūvių. Nors pirmieji šūviai pataikė berniukui į petį, bet jis stengėsi bėgti dar greičiau. Būgnininko sūnus nejautė nė skausmo, nė šilumos, tik bėgo tolyn į tamsą. Ir jam rodėsi, kad vėliava jau plevėsavo virš jo galvos. Paskui žengė pulko vadas už jo eina orkestras ir jo išdidus ir laimingas tėvas muša būgną. Pagal tą taktą koja koton, rodos, žengė geležinės vyrų gretos. Plati berniuko šypsena iškreipė lūpas ir liūliuojanti laisvės daina pripildė jo širdį neapsakomo saldumo. Kai būgnininko sūnus praverė akis, jis nedrąsiai apsidairė ir pamatė savo tėvą išdidžiai besišypsantį. Berniukas pamatė vėliavą, kuri buvo dar drėgna nuo jo kraujo. Bet jis buvo laimingas, nes ją išgelbėjo. Reikia laukti naujų ir laisvų dienų, kad vėliava vėl ramiai senoje vietoje plevėsautų.

Linus Baltutis (Melb.)

TAUTOS DIDVYRIS

Vergijos pančiuose ir nevilty

Gimė idėja didvyrio širdy,

Vardan laisvės teisių,

Vardan žmoniškumo,

Romas Kalanta

Didvyriškai žuvo.

Pakilo liepsnos Gabijos ugnį...

Lyg Margio laikais apsuptoj pily.

Įkaitus žemelė

Graudingai verkė,

Lietuvos jaunimas

— Kraštui laisvės — šaukė...

Kaip karštos liepsnos, taip karšta širdis —

Jaunajam Romui nebaisi mirtis.

Tėvyne mylėjo

Labiau už save,

Ir herojum tapo

Jaunimo tarpe.

Romas, kaip Simas, didvyris tautos.

Lietuvis per amžius jo vardą kartos.

Jis žuvo, kad laisvės

Troškimas mumyse,

Karščiau net už ugnį

Liepsnotų širdyse.

Kodaitienė

Jonė: — Būtų buvę gera gyventi prieš tūkstantį metų!

Marytė: — Kodėl?

Jonė: — Tik pagalvok, kokios trumpos būtų istorijos pamokos.

— Aš atėjau pataisyti jūsų piano.

— Bet jūsų niekas nekvietė!

— O taip! Jūsų abu kaimynai!

MAŽŲJŲ ŽINGSNIAI

Mano katinas Mikas

Mūsų Mikas yra labai didelis ir labai, labai gražus katinas. Mes jau jį turime apie šešis metus. Vieną dieną mama jį atvežė visai mažytį. Pradžioje jis miegojo pas mus skalbykloje, kad nesusaltų. Naktį jis kai kada pabudęs verkdamas, turbūt pasiilgdavo savo mamos. Bet greit jis pas mus priprato ir per dieną bėgiojo po kiemą žaisdamas su viskuo, kas tik jam papuolė. Dar ir dabar jis yra gana linksmas ir mėgsta pažaisti.

Mikas yra visas rainas. Jo nugara ir uodega yra dryžuotos ir snukutis dryžuotas, o pilviukas yra šviesiai gelsvas su dideliais taškais, kaip pas leopardą. Jo pėdos juodos, o ūsai balti. Jis užaugo labai didelis ir yra storulis. Jis mus visus labai mėgsta ir niekur iš namų neina. Jis net neišsina per vartelius į gatvę. Prieš kokius du metus mes turėjome daug jūros kiaulyčių. Dieną mes jas paleisdavom į kiemą palakstyti, o Mikas visą laiką sėdėdavo prie jų ir dabodavo, kad jos per toli nenubėg-

tų ir kad svetimi katinai jų neužpultų.

Dabar Mikas naktį miega kieme. Kiekvieną rytą jis jau sėdi prie durų ir kas pirmas išeina atnešti laikraštį ir pieną, su tuo jis įeina į vidų. Žiemos metu, tai jis pirmiausia žygiuoja prie krosnies pasišildyti, o paskui ateina į virtuvę palakti pieno. Per pusryčius jis sėdi ant grindų prie stalo ir laukia, kol kas nors jam duos gabaliuką dešros arba žuvies.

Pereitą vasarą Mikas labai sirgo. Mes galvojome, kad jis jau nebeapsveiks. Jis nieko nebeėdė, labai sublogo ir jam buvo pradėję kristi plaukai. Jis tik gulėjo ant šono ir net vandens gerti nebenorėjo, nors buvo labai karšta. Mes jį net kelis kartus vežėme pas veterinariją. Jis davė Mikui daug vaistų, bet pats nebuvo tikras, kad Mikas pagis. Mes Miką per tą laiką labai prižiūrėjome ir po truputį jį girdėm su švirkštu.

Dabar Mikas vėl sveikas, kaip ridikas, o kadangi dabar yra žiema, tai jis guli prie krosnies ir lepinasi.

Vygis Žilinskas (Melb.)

— Ko taip spoksai į mane? — klausia moteriškė kaimynų mergaitė.

— Mama sakė, kad jūs esate dviveidė: aš noriu pamatyti, kur jūsų antras veidas.

KANKLĖS

Skambėkite mūsų kanklės, širdį nuraminkit.

Kanklės yra senas lietuvių muzikos instrumentas. Tai yra pailga, paplokščia medinė dėžė. Vienas galas tos dėžės nupiautas tiesiai. Viršutinėje lentoje yra išpiautos skylutės žvaigždučių išvaizdos ar kitokių. Viršuje dėžutės yra ištemptos stygos. Pradžioje buvo tik penkios, vėliau jų skaičius padidėjo iki devynių ir daugiau. Padėjus ant stalo ar ant kelių skaminama dešinės rankos smiliumi (smaližiu pirštu) stygas, kairiąją prispaudžiant nereikalingas stygas.

Senovėje vaidilutės skambino kanklėmis. Skambino ir žili vaidilos dainuodami apie Lietuvos praeitį, apie didvyrių žygius ir t.t. Jie keliaudavo per visą Lietuvą iš kaimo į kaimą.

Kanklės Lietuvoje buvo labai mėgiamos. Jų švelni muzika lietuviams labai patiko. Kanklėmis skambino ne tik dainas, bet ir šokius, daugiausia tautinius šokius. Atsiradus triukšmingiems muzikos instrumentams, švelni ir silpna kanklių muzika šokiams netiko. Todėl dabar kanklių muziką galima išgirsti iš plokštelių arba koncertuose Amerikoje arba Lietuvoje. Amerikoje, ypač Čikagoje, yra keleta suaugusių kanklių orkestrų, o nuo 1955 m. veikia moksleivių kanklių orkestras.

Mes turime vieną plokštelę, kurioje įgauta keleta lietuviškų dainų su kanklėmis. Jos man labai patinka. Aš nežinau, ar Australijoje kas nors turi kankles. Aš jų dar nemačiau, tik žinau apie jas iš mokytojų pasakojimų ir iš knygų.

Teresėlė Sidabraitė (Melb.)

Ar važiuočiau studijuoti į Vilnių?

Nors man yra be galo įdomu svajoti apie galimybę studijuoti savo tėvų gimtajame krašte ir bendrai aplankyti Lietuvą, nematau, kad pasinaudočiau proga praleisti metus Vilniaus universitete.

Žinau, kad jeigu važiuočiau, man būtų suteikta stipendija, būtų paruoštas kambarys, ir man nebūtų jokių finansinių rūpesčių. Bet aš taip pat žinau, kad Lietuvos darbininkų bei profesionalų uždariai retai siekia 90 rublių per mėnesį. Beto, Lietuvos jaunimo studijavimo sąlygos nėra tokios gražios, kokios būtų man suteiktos nuvažiavus.

Iš kur universitetas surenka tiek pinigų, kad galima būtų ištiesti amerikiečiams ar australams "raudoną kilimą"? Piniškai imami iš piliečių mokesčių. Taigi, jei vykčiau mokytis į Vilniaus universitetą, tai būtų lietuvių darbininkų išnaudojimas! Taip pat mano gyvenimo sąlygos būtų žymiai geresnės už Lietuvą gyvenantį pilietį.

Kai kurie šitaip atsakytų: "Man vistiek būtų geras patyrimas". Mano atsakymas yra toks: "Tavo nuotykių ir patyrimų bus kitų sąskaiton..." Tai čia pasidaro vertybių klausimas...

Ar nebijočiau indoktrinacijos? Labai lengva pasakyti, aišku, kad nebijočiau. Juk esu stiprus lietuvis ir stiprus katalikas. Manau, kad čia priklausau nuo patyrimo. Kadangi mes naujosios kartos jaunimas, nesame patyrę komunizmo, mes negalėtume atskirti komunizmo nuo kitų ideologijų. Taip pat, kaip turistam Amerikos ar Australijos lietuviui studentui nebūtų rodomas pilnas vaizdas ko-

munistinės veiklos Lietuvoje. Pridedant šį punktą prie to, kad mus puikiai ten išlaikytų, grįžę namo be jokių susidūrimų su komunistine veikla, negalėtume nei žodžio tarti prieš komunistus, nes mum jie padarė gerą išpūdį.

Žinau, kad čia lieka asmeniškasis reikalas... Tikiuos, kad tas, kuris apie tai yra galvojęs, pagalvos dar antrą ir trečią kartą prieš savo planą įvykdymą, nes šie klausimai yra gilesni, negu atrodo iš paviršiaus.

Iš Vilnelės

LAISVĖS STATULA

Laisvės statula yra pastatyta Amerikoje, Laisvės saloje, įplaukiant į Niujorko uostą. Pati statula yra 152 pėdų, o papėdė 141 pėdos aukščio. Sveria 225 tonas. Statula yra nulieta iš vario. Pagaminta Prancūzijoje — prancūzų aukomis. Ir įdomu tai, kad padovanota Amerikai, kaip prancūzų ir amerikiečių revoliucijų paminklas. Papėdė, ant kurios statula stovi, yra amerikiečių aukomis per tris metus pastatyta.

1881 metais prancūzai statulą padovanojo Amerikai, bet pats paminklas buvo atidengtas tik 1886 metais spalio mėnesį 28 dieną. O 1924 metais Laisvės statula buvo paskelbta tautiniu paminklu. Statula vaizduoja Amerikos gyvenimo idealus — laisvę. Tai yra didinga moteris, kuri aukštai iškeltoje dešinėje rankoje laiko žibintą, o kairėje — lentelę su Amerikos Nepriklausomybės paskel-

(Nukelta į 7 pusl.)

NARDYMAS

Mano mėgiamiausias sportas yra povandeninis nardymas. Labai dažnai tėvelis nuveža mane į Black Rock, nes ten yra daug akmenų ir gerų vietų nardymui. Ten yra "Cerberos", tai yra senas laivas, kuris buvo naudotas per antrą pasaulinį karą. Jis virš vandens ir galima ant jo vaikščioti, jei turi su kuo iki jo nuplaukti. Jis yra laikomas tam, kad sulaukėtų didesnių bangų, kurios ardo gražų pajūrį. Jis yra apie 200 metrų nuo kranto. Ten mes nardom ir šaudom įvairias žuvis. Keletą kartų nušovėm "stingrays". Visai neseniai aš su savo draugu Faustu nušovėm stingray. Ji buvo mamytė ir turėjo vaikučių, bet gaila, tie mažieji mirė.

Labai smagu plaukioti po vandeniu, nes matai įvairiausių žuvų, akmenų, vėžių, turklių, koralų ir spalvuotų augalų.

Aš turiu visą naro kostiumą: maskę, fliperius, kvėpavimui vamzduką, peilį, du šautuvus ir diržą ant kurio užsidedu šviną svorius, kad būtų galima geriau nusileisti į dugną. Paskutiniu metu gavau dovanų devynių pėdų laivelį su irklais, kuri reikia pripūsti su pompa. Bet dar neturėjau progos jį išbandyti.

Aš labai mėgstu skaityti žurnalus, kurie aprašo visus paskutinius išradimus po vandeniu ir kitų naryų nuotykius. Kai užaugsiu, norėčiau būti "Marine Biologist" (jūros tyrinėtojas).

Viktoras Žvinakis (Melb.)

PINGVINAI

Vasaros atostogų metu tėtė, vyresnioji sesutė ir aš buvome nuvažiavę į Pilypo (Philips) salą, kuri randasi netoli Melbourne miesto. Toje saloje gyvena pingvinai. Sutemus mes ėjome į pajūrį, kur geriausia galima buvo juos matyti. Nors dienos metu mes toje vietoje maldėmės, bet pingvinų nematėme, nes jie rytą išplaukia visai dienai labai toli į jūrą ir gaudo žuvis. Vakare pingvinai grįžta į krantą gerai prisivalgę žuvų ir parneša savo vaikams, kurie laukia kranto uolose. Jie tas žuvis atrija ir per snapą maitina savo vaikus.

Daug žmonių norėjo pamatyti pingvinus, bet nežinojo, kurioje vietoje jie išeis į krantą.

Išdykę vaikai norėjo pamatyti pingvinus, bet juos išgąsdino šviesdami į juos grįžtančius iš jūros. Pagaliau pingvinai atplaukė ir išlipo į krantą, bet niekas nėjo, kažko laukė. Jie laukė savo draugų. Pagaliau išsidrąsino ir ėjo grupėmis pas savo vaikus, visai netoli mūsų. Jie ėjo atsistoję, nes jų kojos yra nustumtos visai į kūno užpakalį, sunkiai krypuodami į šonus. Jų gūžiai buvo pilni žuvų. Jie buvo labai gražūs ir man patiko, nes jie ėjo kaip maži žmogiukai apsirengę su frakais. Mat, jų prišakys yra baltas, o visas yra juodas. Pingvinai yra vandens paukščiai. Turi sparnelius, bet neskraido. Jų sparneliai yra siauri ir yra naudojami kaip plaukimo įrankiai. Jie plaukia labai gerai ir nardo greitai ir vikriai.

Australijoje pingvinai naikinti negalima. Jei kas juos naikina ar skriaudžia, tai valdžia tuos negerus žmones labai baudžia.

Teresė Sidabraitė

Kam naudinga šluota?

Apie šluotą mokiniai taip pasisakė:

Šluota yra geriausias daiktas pasaulyje. Su ja gali kasti, dažyti daiktus, gali šaudyti ir gali

NEJTEIKTA DOVANA

Pavasario saulės spinduliai šildo smėlėtą kelią ir praeinčius žmones. Šiuo keliu eina moteris. Ji atrodo pasimetusi atsiminimuose apie dienas be rūpesčių, kai būdama jauna, vaikštinėdavo su savo draugėmis tais pačiais keliais. Metai jos dvaisios nepakirto, tik pakeitė jos išvaizdą. Jos eisena truputį lėtesnė, veidas įgavęs daugiau ryškesnių linijų, akys pametusias žibesį, nes jos matė per daug nelaimių ir išgyveno per daug sielos skausmo. Jos lūpos nesišypso. Jos neturi ko šypsotis. Šiandien yra Motinos diena, bet jos niekas neprisiminė, nes nėra, kas ją prisimintų. Jos vyras, dukterys ir sūnūs užmigę laukų kalneliuose. Jie matė tėvynės tragediją, žinojo, kad prieš tankus nelaimės, bet jie per daug mylėjo savo kraštą, kad jį priešui atiduotų.

Motina eina lauko takeliu, atsiseda pasilsėti ir tarytum čia pat girdi balsą: "Mama, sugrįžau tavęs pasveikinti. Tiek laiko praėjo, pasiilgau tavęs. Kaip sekasi, kaip jautiesi, mama? Atnešiau tau puokštę gėlių. Atsimeni, sakei, tavo mėgiamiausios yra raudonos rožės? Tokios, kaip tavo darželyje auga. Ar atsimeni?"

Keliu pravažiavo vežimas, ir motina paduro. Pasirodė, tai buvo tik sapnas, tik svajonė, kuri neišsipildys. Bet kas partizanų motinai beliko, — tik svajonės ir neišsipildę sapnai.

Iš Vilnelės

grėbti. Gali iššluoti namą su šluota. Gali nuplauti gabalą šluotos ir mesti į mergaites. Gali daužyti peles su šluota. Gali išsigelbėti su šluota.

Šluota gali nuvalyti lentą.

Su šluota gali čiuožti ant ledo.

Su šluota galima nuvalyti drambliam dantis.

Šluota galima vartoti arkliui nuplauti.

Su šluota galima užmušti negerą žmogų.

Aš vartoju šluotą duše, kai nesurandu muilo.

Aš mačiau šluota mušant vieną negerą vaiką.

Mačiau vaiką jojančią ant šluotos.

Aš mačiau raganą jojančią ant šluotos (teatre)

Aš turiu draugą, kuris nebai-gė mokyklos ir dabar šluoja gatves su šluota.

Šluota daro viską, o tu?

LAISVĖS STATULA

(Atkelta iš 6 pusl.)

bimo data (1776.VII.4). Tą milžinišką paminklą, kurio žibintė yra stebėjimo aikštė, aptarnauja keltuvai, bet kas nori gali naudotis spiraliniais laiptais. Tų laiptų yra 161, jais galima užlipti iki statulos galvos ir nuo statulos galvos dar yra 54 laiptai, kuriais galima užlipti dešinė ranka iki žibinto.

Dabartiniu laiku Laisvės Statula, jos laisvės žibintas su laisvės liepsna, pavergtoms tautoms savo pažado neištesėjo. Mes esame nuliūdę, kas atsitiko Simui Kudirkai Laisvės Statulos papėdėje.

Linas Baltutis (Melb.)

B A T A S

Bato istorija ne labai sudėtinga. Jau senovėje žmonės nešiojo įvairaus pavidalo apavą, nes reikėjo kojas apsaugoti nuo šalčio ir sužeidimo. Bet dabartiniai metu atrodantis mūsų batas senovėje tikrai toks nebuvo. Daug keitimų įvyko, kol suformavo, kad ir mano paprastą batą. Senovėje žmonės vaikščiojo basi. Sunku pasakyti, kuri tauta pirmoji sugalvojo batus. Egiptiečiai po kojomis riša palmių lapus, taip atsirado sandaliai. Arabai, hebrajai pasekė jų pavyzdžiu. Romėnai sandaliams pridėjo šikšnas. Juos labai pamėgo kareiviai. Beveik visų tautų turtingieji ir kilmingieji piliečiai dėvėjo tuo laiku pagamintus sandalius. Net ir tuo laiku patvaresnius batus gamino iš odos, daugiausia naudojo jaučio odą. Kiekviena tauta stengėsi pritaikyti kojai apavą savo sąlygoms ir pagal reikalą. Per ilgus metus batas kentėjo daug įvairių lankstymų, išraitimų ir pataisymų. Moterys mėgsta lengvus batus su aukštomis kulnimis. Nesvarbu, kad jie ir nepatogūs, bet turi būti gražūs

Šį numerį redagavo mokytoja Jonė Žitkevičienė. Medžiagą ji surinko iš savo mokinių Melbourne. Yra jau prisiūsta nemažai medžiagos ir Sydnėjaus mokinių, bet ją paliksime kitam numeriui.

"Ateities Žingsniai" Australijos lietuvių jaunimo laikraštis, leidžiamas Ateitininkų, bet išėina "T. A." priedu.

Sekančiam numeriui medžiagą siųsti iki rugsėjo 10 d.

Rev. P. Butkus

68 The Boulevard

Lewisham, N.S.W. 2049.

arba tokie, kurių dar niekas neturi.

Seniau batus siuvo ar kalė rankomis, nes neturėjo mechanizuotų priemonių. Jie buvo brangūs ir gerai prižiūrėti. Šiuo metu batus gamina fabrikai. Net ir sudėtingus darbus atlieka mašinos. Nuo vargingų sandalių, naginės, korpės klumpės, ilgų aulinių ir dabartinio pavidalo batų daug kartų savo išvaizdą keitė. Mašinos išdirba odą, ją nudažo juodai ar baltai, rudai, raudonai ir kitomis spalvomis. Sukerpa ir pagamina be vargo per dieną daug, daug batų. Krautuvėse matome taip pat brangių ir pigių batų. Atrodo, kad batai visiems yra reikalingi. Nuo mažiausio iki seniausio dėvi batus. Vienok jų reikia daug pagaminti, nes ir aš per savo 12 metų esu jau nemažai jų sudėjęs.

Linus Baltutis (Melb.)

Priežodžiai

Tušti indai garsiai skamba.

Nemesk kelio dėl takelio.

Lašas po lašo ir akmenį pratašo.

Mokslas kišenės neplėšia.

Ks daug giriiasi, tas maža dirba.

— Mamytė, mūsų mokytoja niekad kiškio nematė!

— Kodėl tu taip manai?

— Aš nupiešiau, o ji klausia, kas čia toks?

Mokytoja: — Jonuk, kaip bus daugiskaita žodžio "vyras"?

Jonukas: — Vyrai.

Mokytoja: — O žodžio "vaikas"?

Jonukas: — Dvynukai, ponio mokytoja.

Bebras

Vienas iš įdomiausių žvėrių yra bebras. Jis priklauso graužikų šeimai, kadangi priešaky turi dvi poras stambių dantų. Taip pat bebras turi mažas akis ir ausis, paslėptas plaukuose. Jo priekinių kojų pirštai yra trumpi, o užpakalinių — ilgi ir tarp pirštų turi plėvelę, kad galėtų geriau plaukti. Bebras nevikrus sausumoje, bet gerai plaukioja vandenyje. Jis gali išsilaikyti po vandeniu 15 - 20 minučių. Bebrai paprastai yra taikingi ir tarpusavy su gyvena gerai, bet pasitaiko pešynių, kurios paprastai užsibaičia žaidimu.

Bebrams gyventi yra būtinas vanduo, nes jame vyksta didesnė jų gyvenimo dalis. Pakraščiuose jie kasa sau urvus, o paviršiuje statosi trobeles. Taip pat jie randa maistą upių pakraščiuose.

Vandeniui pakelti jie stato pylimus, naudodami medžius, šakas ir kitokias medžiagas. Jeigu miškas yra toliau nuo tvenkinio, bendrai gali iškasti kanalus statybos medžiagai plukdyti. Savo darbais bebrai kai kada visai pakeičia krašto vaizdą. Jie pritraukia įvairių žvėrių, paukščių, kurie lengviau suranda maisto. Bendrai pasakius, bebrai yra labai draugiški gyvuliškai, bet gaila, kad jie pamažu pranyksta, kadangi juos gauda dėl jų gražaus kailio. Yra kraštų, kurie yra tuo susirūpinę, neleidžia laisvai medžioti ir steigia rezervatus.

S. Stasiliūnas (Melb.)